

ด้านที่ ๓
ด้านที่ ๓

ที่ นร ๐๕๐๓๗/ ๑๕ ๕๕

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ ๑๗/๐๕๕๕
วันที่ ๑๕ เม.ย. ๕๕
เวลา ๑๐.๐๐ น.

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๕๕ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ รวม ๖๐ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติ รวม ๖๐ ฉบับ

ด้วย คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาหารือให้เสนอร่างพระราชบัญญัติ รวม ๖๐ ฉบับ
ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติ รวม ๖๐ ฉบับ ตามบัญชีแนบท้าย พร้อมด้วยบันทึกหลักการ
และเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา
เป็นเรื่องด่วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ที่ ๑๕-๕๕/๒๕๕๕
ณ วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๐๕ (นายสัตยา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๕๘

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและกฎอัยการศึก
รับที่ ๕๖/๕๕๕
วันที่ ๑๕ เม.ย. ๕๕ เวลา ๑๐.๓๐ น.

ศูนย์รวมบริหารทั่วไป สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๑๕๕๕
วันที่ ๑๕ เม.ย. ๕๕ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ส่งกระทรวงยุติธรรม

ร่าง
ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ นอกจากจะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น
“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“อำเภอ” หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
และให้หมายความรวมถึงกิ่งอำเภอด้วย

“นายอำเภอ” ให้หมายความรวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบล นายเทศมนตรี
และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“รองผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
รองนายกเทศมนตรี และรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ข้าราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

“ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบัญญัติ
และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า

(๑) นายอำเภอ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับเทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด

LIRT

ลักษณะ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น เพื่ออำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา ๓ การปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และจัดทำบริการสาธารณะที่ได้มาตรฐานและคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการนี้ หากการใดอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนดำเนินการเป็นเวลาพอสมควร และถ้าเห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือสองหมื่นคนสุดแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น หรือจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติก่อนดำเนินการ

การมีคำสั่งแต่งตั้งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการใด ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะที่จะทำให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งต้องร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะกระทำมิได้

มาตรา ๔ ให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และแนะนำการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนกำกับดูแลให้การบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามประมวลกฎหมายนี้และหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มาตรา ๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ หลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชน การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗ การจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่มีให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายนี้ อาจกระทำได้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ

LIRT

ลักษณะ ๒

การจัดระเบียบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑

การจัดตั้ง การรวม และการเปลี่ยนฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้ง

มาตรา ๘ ตำบลใดมีเขตพื้นที่อยู่นอกเขตเทศบาลและการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ และมีประชากรในเขตพื้นที่นั้นไม่น้อยกว่าสองพันคนติดต่อกันเป็นเวลาหนึ่งปี และยังมีได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล หากตามเจตนารมณ์ของประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่นั้น ประสงค์จะให้มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยระบุชื่อและเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีเขตพื้นที่อยู่ในตำบลเดียวหรือหลายตำบลที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกันก็ได้ แต่ต้องอยู่ในอำเภอเดียวกัน

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ เมื่อท้องถิ่นใดสมควรจัดตั้งเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งเป็นเทศบาล

เทศบาลมีสามประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

มาตรา ๑๐ เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีความเจริญตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และประชาชนในท้องถิ่นนั้นแสดงเจตนารมณ์ที่จะมีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล

มาตรา ๑๑ เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนพอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และประชาชนในท้องถิ่นนั้นแสดงเจตนารมณ์ที่จะมีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลเมือง

มาตรา ๑๒ เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนพอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ตามหลักเกณฑ์

ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และประชาชนในท้องถิ่นนั้นแสดงเจตนาารมณ์ที่จะมีการปกครองท้องถิ่น
ในรูปแบบเทศบาลนคร

มาตรา ๑๓ หลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และ
มาตรา ๑๒ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๔ การจัดตั้งเทศบาล ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา ๑๕ ในจังหวัดหนึ่งให้มืองค์การบริหารส่วนจังหวัด
เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด

มาตรา ๑๖ การเปลี่ยนแปลงชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ให้
ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๒

การรวม

มาตรา ๑๗ องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีประชากรลดลงจนเหลือไม่ถึงสองพันคน
ติดต่อกันเป็นเวลาหนึ่งปี ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการประกาศยุบองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น
โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น
ตามมาตรา ๗ ที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนด
หนึ่งปีดังกล่าว

การรวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่น
รูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ให้คำนึงถึงเจตนาารมณ์ของประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่นั้น

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์
ที่ไม่สามารถติดต่อได้โดยสะดวกกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ
อื่นตามมาตรา ๗ ที่จะไปรวมนั้น

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือ
เทศบาลบางส่วนมีความต้องการที่จะได้รับการจัดบริการสาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือ
เทศบาลใกล้เคียงที่มีเขตติดต่อกัน เนื่องจากมีความสะดวกในการติดต่อและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
พื้นที่และความเจริญของประชาชนในเขตพื้นที่นั้น ให้กระทรวงมหาดไทยแบ่งเขตหมู่บ้านในเขตองค์การ
บริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลนั้นใหม่เพื่อนำไปรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่อยู่

LIRT

ใกล้เคียนกันได้ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตพื้นที่ และโดยความยินยอมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและสภาเทศบาลที่เกี่ยวข้อง แต่ในกรณีที่ประชาชนในหมู่บ้านนั้นแสดงเจตนารมณ์ถึงสามในสี่ของประชาชนในหมู่บ้านที่มีสิทธิออกเสียงแสดงเจตนารมณ์ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสภาเทศบาลที่จะถูกแบ่งเขตหมู่บ้านนั้น

การแบ่งเขตหมู่บ้านตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่น และต้องกำหนดเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเขตเทศบาลใหม่ไว้ด้วย

การดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเพิ่มเติมในองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงเขตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๙ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันดังต่อไปนี้ อาจรวมกันเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นได้

- (๑) องค์การบริหารส่วนตำบลรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๒) องค์การบริหารส่วนตำบลรวมกับเทศบาล
- (๓) เทศบาลรวมกับเทศบาล

การรวมกันตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ซึ่งต้องกำหนดเขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ไว้ด้วย

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มารวมกันเป็นอันยุบเลิก และให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่รวมกัน พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่รวมกัน และให้ดำเนินการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นใหม่ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่รวมกัน

มาตรา ๒๐ การรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งทั้งหมดเข้ากับ การปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขต องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะมารวม และเมื่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ไม่ขัดข้องให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบเลิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และดำเนินการต่อไป ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นนั้น

มาตรา ๒๑ บรรดากิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐

LIRT

ให้โอนไปเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ที่รับรวมหรือตั้งขึ้นใหม่ขึ้น แล้วแต่กรณี

บรรดากิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและ ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล เฉพาะที่เกี่ยวกับพื้นที่ที่ถูกนำไปรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่อยู่ใกล้เคียงกันตามมาตรา ๑๘ ให้โอนไปเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับรวมตามที่ตกลงกัน ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ ให้เป็นไปตามที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีตามมาตรา ๑๙ ในระหว่างที่ยังไม่มีผู้บริหารท้องถิ่น การปฏิบัติหน้าที่ของ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงาน และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โอนมาให้เป็นไปตามที่ คณะอนุกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการส่วนท้องถิ่น กำหนด

มาตรา ๒๒ การดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองที่ทำโดยชอบ และยังใช้บังคับในเขตพื้นที่ตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๐ ก่อนการยุบรวม ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ที่รับรวม ในกรณีที่มีการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองนั้นขัดหรือแย้งให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่มีการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองนั้นมีกำหนดเวลา ให้การดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองดังกล่าวยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่า จะสิ้นสุดกำหนดเวลาดังกล่าวหรือในระหว่างกำหนดเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ขยาย โดยให้นำ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมก่อนการ ยุบรวมมาใช้บังคับในระหว่างกำหนดเวลานั้น

(๒) กรณีที่มีการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองนั้นไม่มี กำหนดเวลา ให้การดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองดังกล่าวสิ้นสุดลงเมื่อครบ หนึ่งปีนับแต่วันที่มีการยุบรวม โดยไม่มีผลกระทบการกระทำที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบแล้ว

ในกรณีตาม (๒) ถ้าการดำเนินการทางปกครองและบรรดาคำสั่งทางปกครองดังกล่าว มิได้มีลักษณะก่อภาระหรือความยุ่งยากให้แก่ประชาชนเกินความจำเป็นหรือก่อให้เกิดอันตราย ต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ การปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ที่รับรวม อาจสั่งให้มีการแก้ไขหรือปรับปรุง ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตน และให้ใช้บังคับต่อไป เมื่อครบหนึ่งปีแล้วก็ได้

LIRT

มาตรา ๒๓ บรรดาข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ ซึ่งใช้บังคับ อยู่ในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมในวันก่อนวันที่มีการยุบรวมตามมาตรา ๑๙ ให้ยังคง ใช้บังคับต่อไป เฉพาะในเขตของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมที่ถูกยุบนั้น จนกว่าจะมี ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศในเรื่องนั้น ที่ออกโดยสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งขึ้นใหม่

ให้นำความในมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับกับบรรดาการดำเนินการทางปกครองและ บรรดาคำสั่งทางปกครองที่ทำโดยชอบก่อนการยุบรวมด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การเปลี่ยนฐานะ

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ องค์การบริหาร ส่วนตำบลและเทศบาลอาจเปลี่ยนฐานะตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาล

(๒) เทศบาลเปลี่ยนฐานะในระหว่างประเภทของเทศบาล

การเปลี่ยนฐานะตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้ องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลเดิมสิ้นสภาพในวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยให้บังคับ

มาตรา ๒๕ เมื่อมีการเปลี่ยนฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล ตามมาตรา ๒๔ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการเปลี่ยนฐานะตามมาตรา ๒๔ (๑) ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาเทศบาล ทั้งนี้ จนกว่าจะครบวาระที่มีอยู่เดิมหรือพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่น

(๒) กรณีการเปลี่ยนฐานะตามมาตรา ๒๔ (๒) ให้นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภา เทศบาลเดิมเป็นนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลในเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนฐานะใหม่ ทั้งนี้ จนกว่าจะครบวาระที่มีอยู่เดิมหรือพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่น

(๓) ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น เลขานุการ ผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลหรือเทศบาลเดิมยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น จะครบวาระที่มีอยู่เดิมตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี หรือพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่น

LIRT

มาตรา ๒๖ เมื่อมีการเปลี่ยนฐานะตามมาตรา ๒๕ แล้ว ให้โอนบรรดากิจการ
งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลหรือเทศบาลเดิมไปเป็นของเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนฐานะใหม่

บรรดาข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล
หรือเทศบาลเดิมซึ่งให้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่มีการเปลี่ยนฐานะ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมี
ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศในเรื่องนั้นออกใช้บังคับใหม่

กิจการหรือการดำเนินการใดที่ทำโดยชอบที่มีอยู่ก่อนการเปลี่ยนฐานะให้ใช้ได้ต่อไป
และให้ถือว่าเป็นกิจการหรือการดำเนินการของเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนฐานะใหม่นั้น

หมวด ๒

การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๗ การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (๑) สภาท้องถิ่น
- (๒) ผู้บริหารท้องถิ่น

ส่วนที่ ๑

สภาท้องถิ่น

มาตรา ๒๘ สภาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้
หรือตามที่มีกฎหมายอื่นกำหนด

สภาท้องถิ่นจะประชุมปรึกษาหารือหรือกระทำการใดนอกเหนืออำนาจหน้าที่
หรือฝ่าฝืนกฎหมายมิได้

มาตรา ๒๙ สภาท้องถิ่นประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้ง
โดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๓๐ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหมู่บ้านละหนึ่งคน แต่ไม่น้อยกว่าหกคน ถ้าเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลใดมีหมู่บ้าน
ไม่ถึงหกหมู่บ้าน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ครบหกคน ตามหลักเกณฑ์
ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่มีหมู่บ้านใดไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่การไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นทำให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

LIRT

มีสมาชิกน้อยกว่าหกคน ก็ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ครบทุกคนตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับหมู่บ้านที่ยังไม่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในหกสิบวันนับแต่วันที่จัดตั้งหมู่บ้านใหม่ เว้นแต่วาระของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกตั้งก็ได้

การยุบหรือรวมหมู่บ้าน ไม่มีผลกระทบต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนการยุบรวม

มาตรา ๓๑ สภาเทศบาลประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ต้องไม่เกินจำนวนดังต่อไปนี้

- (๑) สภาเทศบาลตำบล จำนวนไม่เกินสิบสองคน
- (๒) สภาเทศบาลเมือง จำนวนไม่เกินสิบแปดคน
- (๓) สภาเทศบาลนคร จำนวนไม่เกินยี่สิบสี่คน

มาตรา ๓๒ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีจำนวนตามเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศครั้งสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

- (๑) จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ยี่สิบสี่คน
- (๒) จังหวัดใดมีราษฎรเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบคน
- (๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบหกคน
- (๔) จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบสองคน
- (๕) จังหวัดใดมีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบแปดคน

ในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคน เมื่อรวมจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากแต่ละอำเภอแล้ว จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ให้นำจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะพึงมีได้ไปหารจำนวนราษฎรทั้งจังหวัด ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือเป็นเกณฑ์สำหรับคำนวณสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มขึ้น โดยอำเภอใดมีจำนวน

LIRT

ราษฎรมากที่สุด ให้อำเภอนั้นมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน แล้วให้นำผลสิทธิ์ดังกล่าวหักออกจากรจำนวนราษฎรของอำเภอนั้น เหลือเท่าใดให้ถือเป็นจำนวนราษฎรของอำเภอนั้นในการพิจารณาเพิ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ยังขาดจำนวนอยู่ และให้กระทำดังนี้ต่อ ๆ ไปจนได้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครบจำนวน

ในกรณีที่มีการตั้งอำเภอขึ้นใหม่ ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าเดิมจนกว่าอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาหรือถือว่ามีอายุครบสภา

มาตรา ๓๓ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดินหรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ข) ลักษณะต้องห้าม

(๑) ตัดขาดเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป

และได้พ้นโทษมาไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามาไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

(๗) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๘) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

LIART

(๙) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มาซึ่งไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๑๐) อยู่ในระหว่างเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมาย

(๑๑) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๒) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๓) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๑๔) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเป็นเจ้าของทำที่อื่นของรัฐ

(๑๖) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๑๗) เป็นกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๑๘) เป็นผู้เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากมีพฤติกรรมในทางทุจริต

(๑๙) เป็นผู้ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๖๕ แล้วแต่กรณี และพ้นจากตำแหน่งยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(๒๐) พ้นจากสมาชิกภาพเพราะสภาท้องถิ่นถูกยุบตามมาตรา ๔๙ (๑) หรือถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๙ (๒) ยังไม่ถึงสี่ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๓๔ อายุของสภาท้องถิ่นมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

LIRT

ในกรณีที่มีตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นว่างลงด้วยเหตุอื่นนอกจากเพราะเหตุครบวาระ หรือมีการยุบสภา ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดให้เริ่มนับอายุของสภาท้องถิ่นตามวาระครั้งใหม่

ในระหว่างที่ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นว่างลง และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ถ้ายังมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้สภาท้องถิ่นประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นว่างลงและมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง และอายุของสภาท้องถิ่นเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่เหลืออยู่พ้นจากตำแหน่ง โดยถือว่าเป็นการยุบสภา

มาตรา ๓๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมสภาท้องถิ่นด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมาย ทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศ ท้องถิ่น และประชาชน”

มาตรา ๓๖ สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้แทนของประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศไทยด้วย

มาตรา ๓๗ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกระทำ

การเป็นผู้สัญญารับบริการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อบริการแก่ประชาชนเป็นการทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ มิให้ถือว่าเป็นการมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมตามวรรคหนึ่ง

ความในวรรคสองให้ใช้บังคับกับการเป็นผู้สัญญากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งหรือสืบเนื่องจากสัญญาที่มีอยู่ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าว และสัญญานั้น

LIART

เกี่ยวกับกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำกับประชาชนทั่วไปเป็นปกติและไม่มีลักษณะผูกขาด
ตัดตอน ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาท้องถิ่น

(๒) ตาย

(๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภาท้องถิ่นหรือผู้กำกับดูแล

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๓

(๕) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๓๗

(๖) ขาดประชุมสภาท้องถิ่นสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๗) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุมีความประพฤติในทางที่จะ

นำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทำการ
อันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น โดยมีสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม
ของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาท้องถิ่นพิจารณา และมติดังกล่าว
ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
ทั้งนี้ ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติ

(๘) ถูกถอดถอนจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการ
ลงคะแนนเสียงเพิกถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๙) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๓ (๓)

(๑๐) สิ้นสุดสมาชิกภาพด้วยเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลงตาม (๘) พร้อมกันทั้งหมด
ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาท้องถิ่น

การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งนอกจากกรณีตาม (๗)
ให้สิ้นสุดตั้งแต่วันที่ขาดคุณสมบัติหรือมีเหตุให้พ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี แต่ไม่กระทบถึงการใด
ที่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นกระทำไปและเงินหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไปก่อนวันที่ออกจากตำแหน่ง
เว้นแต่กรณีตามวรรคสี่หรือมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นประการอื่น

การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นตาม (๘) ถ้าการขาดคุณสมบัติหรือ
มีลักษณะต้องห้ามนั้นมิได้อยู่ก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง และผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือ
มีลักษณะต้องห้ามเช่นนั้น ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับเงินหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไปก่อนวันที่
ออกจากตำแหน่ง

LIRT

มาตรา ๓๙ เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๓๘ (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๑๐) ให้ผู้กำกับดูแลสอบสวนและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน หกสิบวันนับแต่วันที่ข้อสงสัยหรือได้รับเรื่องร้องเรียนนั้น ในกรณีจำเป็น ผู้กำกับดูแลอาจขยายเวลา ดำเนินการคลกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน

ในกรณีมีเหตุที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๘ (๕) ให้เป็นหน้าที่ของ ผู้กำกับดูแลที่จะต้องดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยแม้ว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่ง ไปด้วยเหตุอื่นแล้ว และในกรณีที่ปรากฏผลจากการสอบสวนว่าผู้นั้นมีเหตุจะต้องพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๓๘ (๕) ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ แต่การนับระยะเวลาตามมาตรา ๓๗ (๑๙) ให้นับแต่วันที่ผู้กำกับดูแลมีคำวินิจฉัย ตามวรรคหนึ่ง

การวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งไม่กระทบต่อการใดที่ผู้นั้นได้กระทำไปและเงินหรือประโยชน์ ตอบแทนที่ได้รับไปก่อนมีคำวินิจฉัย เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔๐ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของผู้กำกับดูแล ตามมาตรา ๓๙ ให้มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลปกครองภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยนั้น

คำพิพากษาของศาลปกครองไม่กระทบถึงการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างที่ได้ ดำเนินการไปก่อนศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุด และมีให้นำมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีของ ศาลปกครองที่พิจารณาคดีตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๑ ให้สภาท้องถิ่นมีประธานสภาท้องถิ่นคนหนึ่งและรองประธานสภาท้องถิ่น คนหนึ่ง ซึ่งสภาท้องถิ่นเลือกจากสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้น ๆ โดยให้กระทำในการประชุมสภาท้องถิ่น ครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

ให้ผู้กำกับดูแลประกาศผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่น ตามมติของสภาท้องถิ่นในที่ประชุมสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และจัดให้มีประกาศเป็นหนังสือ ในภายหลังโดยเร็ว

เมื่อผู้กำกับดูแลประกาศผลการเลือกในที่ประชุมสภาท้องถิ่นตามวรรคสองแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ประธานและรองประธานได้ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นไป เพื่อดำเนินการให้ที่ประชุมกำหนดสมัยประชุมสามัญและกิจการอื่นที่จำเป็น ต่อไป

LIRT

มาตรา ๔๒ ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นอยู่ในตำแหน่งจนครบอายุของสภาท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาท้องถิ่นหรือถือว่ามีการยุบสภาท้องถิ่น

มาตรา ๔๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๒ ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้กำกับดูแล
- (๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลง
- (๓) ผู้กำกับดูแลมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๖ ในกรณีเช่นนั้นให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นว่างลงตามมาตรา ๔๓ ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

มาตรา ๔๕ ประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่เรียกและนัดประชุม ดำเนินการประชุม และดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมของสภาท้องถิ่นนั้น

รองประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ช่วยประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติการตามหน้าที่ และกระทำการตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่นหรือประธานสภาท้องถิ่นไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทน

การประชุมสภาท้องถิ่นครั้งใด ถ้าไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาประชุมเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานสำหรับการประชุมครั้งนั้น

มาตรา ๔๖ ให้มีเลขาธิการสภาท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งจากข้าราชการส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของประธานสภาท้องถิ่น

เลขาธิการสภาท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดประชุม และงานอื่นใดตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย โดยขึ้นตรงต่อประธานสภาท้องถิ่น

มาตรา ๔๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว ให้ผู้กำกับดูแลเรียกและดำเนินการให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นเป็นครั้งแรกเพื่อเลือกประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่น และกำหนดสมัยประชุมสามัญ

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่พ้นสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปแล้ว สมาชิกสภาท้องถิ่นยังมีไม่ครบตามจำนวน แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่พึงมีได้

LIART

ให้ผู้กำกับดูแลเรียกและดำเนินการให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๔๗ ภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่สมาชิกถึงจำนวนสี่ในห้าดังกล่าว ในระหว่างนี้ให้ถือว่าสภาท้องถิ่นประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลไม่อาจดำเนินการให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดเวลาในมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าการไม่อาจดำเนินการประชุมได้ เป็นเพราะสมาชิกทั้งหมดไม่มาหรือไม่เข้าประชุม หรือมาหรือเข้าประชุมแล้วออกจากที่ประชุมก่อนเสร็จสิ้นการประชุม ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลสั่งยุบสภาท้องถิ่นนั้น

(๒) ถ้าการไม่อาจดำเนินการประชุมได้ เป็นเพราะสมาชิกบางส่วนไม่มาหรือไม่เข้าประชุม หรือมาหรือเข้าประชุมแล้วออกจากที่ประชุมก่อนเสร็จสิ้นการประชุม ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ไม่มาหรือไม่เข้าประชุมหรือออกจากที่ประชุมดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่สมาชิกมาประชุมแล้วไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้กำกับดูแลจัดให้มีการประชุมใหม่ภายในสามสัปดาห์นับแต่วันประชุมครั้งก่อน และถ้าในการประชุมนัดที่เลื่อนมามีกรณีตาม (๑) หรือ (๒) หรือยังไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ ก็ให้สั่งยุบสภาท้องถิ่น

(๔) ในกรณีไม่อาจดำเนินการประชุมได้ด้วยเหตุอื่นใดอันเกิดจากการกระทำหรือเจตนาการกระทำของสมาชิกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลสั่งการได้ตามที่เห็นสมควร โดยจะสั่งให้ยุบสภาท้องถิ่นหรือสั่งให้สมาชิกบางคนพ้นจากตำแหน่งก็ได้

ในกรณีตาม (๒) ถ้าสมาชิกที่เหลืออยู่ยังมีจำนวนถึงสี่ในห้า ให้ผู้กำกับดูแลจัดให้มีการประชุมใหม่ภายในไม่เกินสัปดาห์วันนับแต่วันที่กำหนดให้มีการประชุมครั้งก่อน และถ้าในการประชุมนัดที่เลื่อนมายังไม่อาจประชุมได้ ก็ให้สั่งยุบสภาท้องถิ่น

คำสั่งของผู้กำกับดูแลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นที่สุด และให้นำความในมาตรา ๔๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของสภาท้องถิ่นอย่างน้อยสองสมัย แต่ไม่เกินสี่สมัย สมัยละไม่เกินสามสิบวัน ทั้งนี้ ตามที่สภาท้องถิ่นกำหนด

ในกรณีจำเป็นสภาท้องถิ่นจะมีมติขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกไม่เกินสัปดาห์วันก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้ก็แต่โดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

LIRT

สมัยประชุมสามัญสมัยแรกให้เริ่มตั้งแต่วันที่ผู้กำกับดูแลเรียกประชุมตามมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ วันเริ่มประชุมสามัญประจำปีครั้งต่อไปให้สภาท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๔ วรรคสอง ให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้มีการประชุมตามสมัยประชุมที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามมาตรา ๕๐ โดยให้ประกาศเปิดการประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนถึงวันเริ่มสมัยประชุมที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามมาตรา ๕๐ วรรคสี่

ในกรณีที่ไม่มีผู้ทำหน้าที่ประธานสภาท้องถิ่นหรือผู้ทำหน้าที่ประธานสภาท้องถิ่น ไม่ประกาศเปิดสมัยประชุมหรือไม่นัดประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้กำกับดูแลเป็นผู้ประกาศเปิดสมัยประชุมหรือนัดประชุมแล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๒ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นขอให้ เปิดประชุมสามัญวิสามัญได้ และให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้มีการประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่ วันที่ได้รับคำร้อง

สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันประชุมครั้งแรกของสมัยประชุม วิสามัญนั้น และให้นำความในมาตรา ๕๐ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๓ การประชุมสภาท้องถิ่นต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ผู้บริหารท้องถิ่นและรองผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิเข้าประชุมสภาท้องถิ่น และมีสิทธิแถลง ข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียง ลงคะแนน

สภาท้องถิ่นจะอนุญาตให้บุคคลซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย หรือเชิญบุคคลใด เข้าแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดในที่ประชุมของสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ไม่มีสิทธิ ออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๕๔ การลงมติวินิจฉัยข้อพิพาทให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ที่บัญญัติ ไว้เป็นอย่างอื่นในประมวลกฎหมายนี้

สมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

LIART

มาตรา ๕๕ การประชุมสภาท้องถิ่นต้องกระทำโดยเปิดเผยตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น แต่ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

การประชุมสภาท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น ประชาชนย่อมมีสิทธิเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่นที่กระทำโดยเปิดเผยได้ตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

มาตรา ๕๖ สมาชิกสภาท้องถิ่นย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้บริหารท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น โดยจะถามและให้ตอบในที่ประชุมสภาท้องถิ่นหรือให้ตอบเป็นหนังสือก็ได้

ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องตอบกระทู้ถามของสมาชิกสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่กรณีมีเหตุอันสมควรเนื่องจากการเปิดเผยเรื่องที่ถามอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือราชการ ผู้บริหารท้องถิ่นจะไม่ตอบก็ได้แต่ต้องชี้แจงเหตุผลให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ

มาตรา ๕๗ สมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แต่จะลงมติในปัญหาที่อภิปรายไม่ได้

ญัตติตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น และให้ประธานสภาท้องถิ่นกำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตติ โดยให้แจ้งญัตติให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน

เมื่อเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่งแล้ว จะเสนอญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปในปีประติทินเดียวกันนั้นอีกไม่ได้

มาตรา ๕๘ สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาท้องถิ่น และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาท้องถิ่น เพื่อกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่นตามที่สภาท้องถิ่นมอบหมายได้

สมาชิกสภาท้องถิ่นจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการสามัญเกินสองคณะมิได้ การสอบสวนหรือศึกษาเรื่องตามวรรคหนึ่ง จะสอบสวนหรือศึกษาเรื่องอื่นใดมิได้ เว้นแต่เป็นเรื่องที่สภาท้องถิ่นมอบหมายไว้เป็นการเฉพาะ และจะดำเนินการใดรวมทั้งการเปิดเผยเรื่องตามที่สอบสวนหรือศึกษามีได้จนกว่าจะได้รายงานต่อสภาท้องถิ่นและสภาท้องถิ่นมีมติให้ดำเนินการได้

ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิเสนอชื่อบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นให้สภาท้องถิ่นตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่งได้ไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

มาตรา ๕๙ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๕๘ ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น แต่ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๖๐ สภาท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบังคับการประชุมและการดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นได้ ตามแนวทางและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

สภาท้องถิ่นจะออกข้อบังคับการประชุมให้มีผลเป็นการเพิ่มอำนาจของสภาท้องถิ่น นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น หรือเป็นการก้าวท้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นไม่ได้

ข้อบังคับการประชุมที่ได้ก่อกำไว้ ให้ใช้ได้กับสภาท้องถิ่นชุดต่อ ๆ ไป แต่ไม่ตัดสิทธิสภาท้องถิ่นชุดต่อไปที่จะมีมติยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมนั้น

ส่วนที่ ๒

ผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๖๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้บริหารท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง และมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

มาตรา ๖๒ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๓ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งด้วย

(๑) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนี้

LIRT

(ก) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(ข) กรณีเทศบาล สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(ค) กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(๒) ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๖๕ แล้วแต่กรณี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจนถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ถึงห้าปี

(๓) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา นี้ ให้หมายความรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ด้วย

มาตรา ๖๓ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งรองผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบล ให้แต่งตั้งได้หนึ่งคน

(๒) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งได้หนึ่งคน เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสองคน และเทศบาลนคร ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน

(๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน

บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องมีชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๒ ในวันแต่งตั้ง

มาตรา ๖๔ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นได้หนึ่งคนและแต่งตั้งเลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่นได้ โดยรองผู้บริหารท้องถิ่นหนึ่งคนมีเลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่นได้หนึ่งคน

LIART

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรและองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นนั้นมีรายได้โดยรวม
เงินอุดหนุน ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ผู้บริหารท้องถิ่นจะแต่งตั้งที่ปรึกษา
ผู้บริหารท้องถิ่นหนึ่งคนก็ได้

เลขานุการตามวรรคหนึ่งและที่ปรึกษาตามวรรคสองดังกล่าวไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๓๓ (๑๑) และมาตรา ๖๒ (๒) และ (๓) และจะแต่งตั้งจากสมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ
ส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ได้

มาตรา ๖๕ ให้นำความในมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับกับผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหาร
ท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นด้วย
โดยอนุโลม

มาตรา ๖๖ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิญาณตนต่อพระบรม
ฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้า
จะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์
ของส่วนรวมของประเทศ ท้องถิ่น และประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการทุกประการ”

ในพิธีการปฏิญาณตนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ประธานในพิธี

มาตรา ๖๗ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นเข้ารับหน้าที่แล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแถลงนโยบาย
ต่อสภาท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเข้ารับหน้าที่ โดยให้ประธานสภาท้องถิ่น
จัดให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อการดังกล่าวภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้บริหารท้องถิ่น
การแถลงนโยบายดังกล่าวไม่มีการลงมติ

ในกรณีที่อยู่ในระหว่างยังไม่มีสภาท้องถิ่นหรือไม่มีการประชุมสภาท้องถิ่น
ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นจัดทำคำแถลงนโยบายปิดประกาศไว้ ณ ที่ประชุมสภาท้องถิ่น
แทนการแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่น
เข้ารับหน้าที่

คำแถลงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ให้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๖๘ ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น นโยบาย
และแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

LIART

มาตรา ๖๙ ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของท้องถิ่นนั้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ในกรณีที่ไม่หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗๐ ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้กำกับดูแล
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๒
- (๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๕
- (๖) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๑๑๘
- (๗) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดเป็นเวลาติดต่อกันเกิน

หนึ่งร้อยแปดสิบวัน โดยให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่พ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

- (๘) ผู้กำกับดูแลสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๖
- (๙) ถูกถอดถอนตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิก

สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

- (๑๐) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นว่าจะสิ้นสุดลงตาม (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๑๐) ให้นำความในมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อบัญญัติท้องถิ่น รวมถึงการสั่งอนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่อื่นเท่าที่จำเป็นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น แต่การดำเนินการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนหรือมีผลผูกพันงบประมาณ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับดูแลก่อน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗๑ รองผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่น

LIART

- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๓ วรรคสอง
 - (๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง
 - (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
 - (๖) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๕
 - (๗) ผู้กำกับดูแลสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๖
 - (๘) ได้รับความจำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) หรือ (๖)

ให้นำความในมาตรา ๓๕ และมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗๒ เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
 - (๒) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่น
 - (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๕ วรรคสาม
 - (๔) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง
 - (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
 - (๖) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๕
 - (๗) ได้รับความจำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) หรือ (๖)

ให้นำความในมาตรา ๓๕ และมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๓

การจัดระเบียบบริหารราชการ

มาตรา ๗๓ ให้มีปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรองจากผู้บริหารท้องถิ่น โดยรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น และนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย

มาตรา ๗๔ อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย

LIRT

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้บริหารท้องถิ่นตามลำดับที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ ให้ถือตามลำดับก่อนหลังหรือลำดับที่ในการประกาศแต่งตั้ง

ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งใด แต่งตั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนทำหน้าที่กรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่นในระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

มาตรา ๗๕ การมอบหมายตามมาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือ เว้นแต่กรณีเร่งด่วนจะมอบหมายด้วยวาจาก็ได้ และเมื่อผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการแล้ว ให้รายงานการดำเนินการเป็นหนังสือให้ผู้มอบหมายทราบ

มาตรา ๗๖ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ แต่ถ้ามอบให้ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ

ผู้มอบอำนาจตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้

รองผู้บริหารท้องถิ่นและปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับมอบอำนาจ อาจมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรองปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีได้ เว้นแต่ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้มอบอำนาจจะห้ามมอบอำนาจดังกล่าวในหนังสือมอบอำนาจ

มาตรา ๗๗ การสั่งราชการโดยปกติให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้น จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ผู้รับคำสั่งนั้นบันทึกคำสั่งด้วยวาจาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเมื่อได้ปฏิบัติราชการตามคำสั่งดังกล่าวแล้วให้บันทึกรายงานให้ผู้สั่งราชการทราบทันที โดยให้ล้างอิงคำสั่งด้วยวาจาวัดด้วย

มาตรา ๗๘ ในการปฏิบัติหน้าที่และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้ง มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

LIART

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเป็นกรณีที่ย่าง
เปรียบเทียบได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น
หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้ง มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ
ภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้คดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายใน
ระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป

เงินค่าปรับตามมาตรานี้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๗๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหาร
ท้องถิ่น และข้าราชการส่วนท้องถิ่น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

บทบัญญัติใดในประมวลกฎหมายอาญาที่ได้บัญญัติถึงเทศบาล ให้หมายความถึง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายนี้

หมวด ๔

การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๘๐ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

หมวด ๕

หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๑

หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๘๑ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดทำบริการ
สาธารณะพื้นฐานเพื่อตอบสนองความจำเป็นของชุมชนในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด
- (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ อันมิใช่ทางพิเศษ

ตามกฎหมายว่าด้วยการทางพิเศษ

LIRT

(๓) การจัดให้มีและกำกับดูแลตลาด ที่จอดรถ ทำข้าม และทำเทียบเรืออันมิใช่
ทำเทียบเรือเดินสมุทร

(๔) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย และการรักษาความสะอาดและความเงา
ระเบียบเรียบร้อยของท้องถิ่น

(๕) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(๖) การควบคุมการทำสัตว์

(๗) การสาธารณสุข อนามัยครอบครัวและการอนามัยในท้องถิ่น รวมตลอดทั้ง
การป้องกันและระงับโรคติดต่อ

(๘) การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่สาธารณะ

(๙) การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ
ทรัพย์สิน

(๑๐) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของท้องถิ่น

(๑๑) ดำเนินการร่วมกับนายอำเภอในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ที่อยู่ในท้องถิ่น

(๑๒) การควบคุมดูแลการใช้ที่ดินให้เป็นไปตามผังเมือง

(๑๓) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๔) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๕) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น

(๑๖) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

(๑๗) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๘๒ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากหน้าที่ตามมาตรา ๘๑ แล้ว องค์การ
บริหารส่วนตำบลอาจจัดทำบริการสาธารณะ ดังต่อไปนี้ได้

(๑) การจัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน

(๒) การส่งเสริมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ
ผู้ด้อยโอกาส

(๓) การสาธารณสุข

(๔) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ

(๕) การจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์

(๖) การรักษาพยาบาล และการจัดให้มีและบำรุงสถานพยาบาล

LIRT

(๗) การปรับปรุงแหล่งชุมชนและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และการให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ในด้านที่อยู่อาศัย

(๘) การขนส่ง การวิศวกรรมจราจร และกิจการจราจร

(๙) การผังเมืองและการควบคุมอาคาร

(๑๐) การส่งเสริม และการฝึกการประกอบอาชีพ แต่ไม่รวมถึงการประกันราคาผลผลิต

(๑๑) การพาณิชย์

(๑๒) การจัดการศึกษาในระดับไม่สูงกว่าระดับประถมศึกษา ส่งเสริมการศึกษา

ของเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และประหัตห้วงทั่วไป

(๑๓) การสนับสนุนการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานอื่น

ของรัฐ หรือเอกชน

(๑๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวและกีฬา

(๑๕) กิจการอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่นของรัฐให้กระทำการแทน

(๑๖) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

การประกอบการพาณิชย์ตาม (๑๑) ต้องไม่ขัดต่อมาตรา ๙๘ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดทำบริการสาธารณะอย่างใดตามวรรคหนึ่งได้ต้องมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้เพียงพอที่จะทำได้

ส่วนที่ ๒

หน้าที่ของเทศบาล

มาตรา ๘๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะพื้นฐาน เพื่อตอบสนองความจำเป็นของชุมชนในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการตามมาตรา ๘๑

(๒) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๒) และ (๑๐)

(๓) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๔) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๘๔ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘๓ แล้ว เทศบาลตำบลอาจจัดทำบริการสาธารณะ ดังต่อไปนี้ได้

(๑) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๑) (๑๒)

(๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

(๒) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

LIRT

ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับการจัดทำบริการสาธารณะตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘๕ เมื่อมีความจำเป็น เทศบาลตำบลอาจทำบริการสาธารณะตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ ได้ เมื่อได้ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๘๓ แล้ว และมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเพียงพอที่จะทำได้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และสภาพท้องถิ่นมีมิติด้วยคะแนนเสียงสองในสามให้ทำได้

มาตรา ๘๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะพื้นฐานเพื่อตอบสนองความจำเป็นของชุมชนในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๕) และ (๖)
- (๒) กิจการตามมาตรา ๘๓
- (๓) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๔) การจัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ
- (๕) การจัดให้มีแสงสว่างในที่สาธารณะหรือสาธารณสถาน
- (๖) การจัดให้มีการดำเนินการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
- (๗) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๘๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘๖ แล้ว เทศบาลเมืองอาจจัดทำบริการสาธารณะ ดังต่อไปนี้ได้

- (๑) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๑) (๓) (๔) (๗) (๘) (๙) (๑๑) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)
- (๒) การจัดให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๓) การจัดการศึกษาในระดับไม่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาและการอาชีวศึกษา ส่งเสริมการศึกษา ของเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไป
- (๔) การจัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้า
- (๕) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสวนสาธารณะ และสวนสัตว์
- (๖) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับการจัดทำบริการสาธารณะตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

LIART

มาตรา ๘๘ เมื่อมีความจำเป็น เทศบาลเมืองอาจทำบริการสาธารณะตามมาตรา ๘๙ และมาตรา ๙๐ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ ได้ เมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา ๘๖ แล้ว และมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเพียงพอที่จะ ทำได้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และสภาท้องถิ่นมีมติด้วยคะแนนเสียงสองในสาม ให้ทำได้

มาตรา ๘๙ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะ พื้นฐานเพื่อตอบสนองความจำเป็นของชุมชนในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๗) (๘) และ (๙)
- (๒) กิจการตามมาตรา ๘๖
- (๓) กิจการตามมาตรา ๘๗ (๒) (๓) (๕) (๖) และ (๗)
- (๔) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพหรือสถานบริการอื่น
- (๕) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (๖) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๙๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘๙ แล้ว เทศบาลนครอาจจัดทำบริการสาธารณะ ดังต่อไปนี้ได้

- (๑) กิจการตามมาตรา ๘๒ (๑) (๓) (๔) (๑๑) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)
 - (๒) การจัดการศึกษา และส่งเสริมการศึกษา ของเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไป
 - (๓) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด
- ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับการจัดทำบริการสาธารณะ ตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๙๑ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่จัดทำ บริการสาธารณะภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

- (๑) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและประชาชนในจังหวัด เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ จัดทำตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

LIRT

(๒) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดตาม (๑)

(๓) จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา

(๔) ส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน และพาณิชย์กรรมในเขตจังหวัด แต่ไม่รวมถึงการประกันราคาผลผลิต

(๕) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัดในการวางระเบียบว่าด้วยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด ซึ่งต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(๖) จัดทำบริการสาธารณะอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นขอให้จัดทำ หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสมควรร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำเพื่อประโยชน์แห่งประสิทธิภาพหรือประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

(๘) จัดให้มีและบำรุงสถานพยาบาล หรือส่งเสริมหรือสนับสนุน การสาธารณสุข การรักษาพยาบาลหรือการจัดการสถานพยาบาล

(๙) ประสาน สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือให้ความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในการพัฒนาท้องถิ่น

(๑๐) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับการจัดทำบริการสาธารณะตาม (๘) ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำหรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างหรือทรัพย์สินใดอันเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการสาธารณะและต้องให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่องในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่อยู่ในเขตจังหวัดและการนั้นเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลดังกล่าว ถ้ามิได้มีข้อตกลงไว้เป็นประการอื่นให้สิ่งก่อสร้างหรือทรัพย์สินนั้นตกเป็นทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลนั้น แต่การที่จะบริหารกิจการนั้นต่อไป และการแบ่งผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายในการบริหาร ให้เป็นไปตามที่ตกลงกัน ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดชี้ขาด

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำหรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างหรือทรัพย์สินใดในพื้นที่ของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ด้วยโดยอนุโลม

LIART

ส่วนที่ ๔

การจัดทำบริการสาธารณะ

มาตรา ๕๓ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำบริการสาธารณะภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เว้นแต่เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

(๒) การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทต้องเหมาะสมกับความสามารถในการบริหารจัดการและสถานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

มาตรา ๕๔ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายนี้มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า หรือความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการ หรืออาจมอบหมายให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการแทนได้

ในการมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มอบหมายให้การช่วยเหลือและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายได้ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมและค่าบริการจากประชาชนในเขตที่ให้บริการเป็นรายได้ของตนทั้งหมดหรือจัดแบ่งให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มอบหมายได้ ทั้งนี้ ตามที่ตกลงกัน ในกรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๕๕ ในการจัดทำบริการสาธารณะดังต่อไปนี้ ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนไม่เพียงพอที่จะดำเนินการได้โดยลำพัง หรือไม่อาจกระทำได้โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือคุ้มค่าในการลงทุน หรือเมื่อร่วมกันจัดทำแล้วจะเป็นการอำนวยความสะดวกได้ดียิ่งขึ้น ให้ดำเนินการร่วมกันจัดทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือจะขอให้ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัดทำตามมาตรา ๕๑ (๖) ก็ได้

- (๑) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒) การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล
- (๓) การให้บริการขนส่ง

LIART

(๕) บริการสาธารณะอื่น ที่ใช้เงินลงทุนสูงหรืออาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ก่อนดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานให้สภาท้องถิ่นทราบด้วย
วิธีการร่วมกันตามวรรคหนึ่ง ในด้านการลงทุน การบริหาร การให้บริการ การเงิน และการแบ่งปันผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีจัดตั้งเป็นสหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๙๖

มาตรา ๙๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันตามมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๕ กระทรวงมหาดไทยจะจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวเป็นกรณีพิเศษก็ได้

มาตรา ๙๗ ในการร่วมมือกันดำเนินการตามมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมกันจัดตั้งสหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นก็ได้

ให้สหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล

เมื่อจัดตั้งสหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้จัดทำกิจการใดแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมกันจัดตั้งสหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้นจะจัดทำกิจการนั้นในระหว่างที่ยังมีส่วนร่วมในสหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้นมิได้

การเข้าร่วมจัดตั้งสหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่นต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

หลักเกณฑ์และวิธีการการจัดตั้ง การยุบเลิกหรือเปลี่ยนแปลง การบริหารสหการหรือองค์การที่เรียกชื่ออย่างอื่น การจัดการทรัพย์สิน การแบ่งปันผลตอบแทน และเงื่อนไขในการจัดตั้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๙๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องไม่ประกอบกิจการใดอันมิได้อยู่ในอำนาจหน้าที่

การประกอบกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องไม่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค

มาตรา ๙๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้มีบริการใดเรื่องใดโดยเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นก็ได้

LIART

มาตรา ๑๐๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการนอกเขตตนเองได้ เมื่อการนั้นจำเป็นต้องทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่ หรือเป็นประโยชน์ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือเป็นการดำเนินการร่วมกันตามมาตรา ๙๔ หรือมาตรา ๙๕

การดำเนินการนอกเขตจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่จะดำเนินการและสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการตามมาตรา ๙๔

มาตรา ๑๐๑ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและลดภาระทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดหรือเข้าร่วมกับบุคคลใดกระทำการที่เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีเช่นนั้นผู้กระทำการมีสิทธิเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้นแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอัตราที่ได้ทำความตกลงไว้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น

การกระทำการตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

ในกรณีที่กิจการที่มอบให้บุคคลใดดำเนินการหรือร่วมกับบุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นกิจการหรือภารกิจที่เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเรียกเก็บค่าตอบแทนใดๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมจากบุคคลนั้นอันจะเป็นผลให้ประชาชนต้องรับภาระสูงขึ้นโดยไม่จำเป็นมิได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือภาระแก่ประชาชนในท้องถิ่นเกินสมควร กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการหรือภารกิจนั้นเองก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือภารกิจตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีวงเงินต่ำกว่าที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐโดยกำหนดให้ต้องทำตามแนวทางของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐด้วยก็ได้

หมวด ๖

หลักบัญญัติท้องถิ่น

มาตรา ๑๐๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกหลักบัญญัติท้องถิ่นโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

LIRT

(๒) เมื่อประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือให้อำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

(๓) การดำเนินการพาณิชย์

ในข้อบัญญัติท้องถิ่นจะกำหนดโทษจำคุกและปรับสำหรับผู้ละเมิดข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหนึ่งเดือน หรือโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อบัญญัติท้องถิ่นจะกำหนดวิธีการเปรียบเทียบ ผู้มีอำนาจเรียกเก็บ และวิธีการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๐๓ ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นจะเสนอได้ก็แต่โดยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นจะเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเงินได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น

ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ ถ้าเรื่องนั้นชอบด้วยกฎหมายและอยู่ในหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และไม่เกี่ยวกับการเงินหรือในกรณีที่เกี่ยวกับการเงินแต่มีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเรื่องนั้นในระเบียบวาระเพื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาต่อไป

มาตรา ๑๐๔ ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดเก็บ ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

(๒) การคลัง หรือการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

(๔) การดำเนินการอันมีผลผูกพันทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) การลงทุนหรือการทำพาณิชย์

เมื่อมีกรณีจะต้องวินิจฉัยว่าร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นใดเป็นร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นร่วมกันวินิจฉัย ในกรณีที่หาข้อยุติไม่ได้ ให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยของผู้กำกับดูแล

มาตรา ๑๐๕ ในการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้เสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเปิดเผยร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นต่อประชาชนให้ทราบทั่วกันโดยวิธีปิดประกาศไว้

LIART

ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือโดยวิธีอื่นที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และในกรณีที่เป็นร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ให้เปิดเผยสาระสำคัญว่าจะมีการใช้งบประมาณไปในกิจการใดบ้าง

มาตรา ๑๐๖ เมื่อสภาท้องถิ่นได้พิจารณาและเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นใด ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไปยังผู้บริหารท้องถิ่นภายในสามวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบ เพื่อส่งไปยังผู้กำกับดูแลภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น พร้อมทั้งความเห็นของผู้บริหารท้องถิ่นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

ผู้กำกับดูแลต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนผู้บริหารท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น เมื่อผู้กำกับดูแลเห็นชอบด้วยและส่งคืนมา หรือไม่ส่งคืนร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามและประกาศใช้บังคับต่อไป

มาตรา ๑๐๗ ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ส่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาใหม่ ถ้าสภาท้องถิ่นมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น และแจ้งให้ผู้กำกับดูแลทราบ แต่ถ้าสภาท้องถิ่นไม่ยืนยันด้วยคะแนนเสียงดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นตกไปวันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

มาตรา ๑๐๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๖ ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นไม่เห็นชอบด้วยให้เป็นอันตกไป

ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ตกไปตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจะเสนอต่อสภาท้องถิ่นเดียวกันนั้นใหม่ได้เมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๑๐๙ งบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในกรณีที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

LIRT

ถ้าในปีใดปรากฏว่าจำนวนเงินซึ่งอนุญาตไว้ตามงบประมาณไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับหรือรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดี ให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม

มาตรา ๑๑๐ ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

มาตรา ๑๑๑ ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม สภาท้องถิ่นต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว

ถ้าสภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาท้องถิ่นได้ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว และให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๖ และมาตรา ๑๐๗ ต่อไป

มาตรา ๑๑๒ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ให้ผู้กำกับดูแลแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาหาข้อยุติ โดยให้ยึดถือประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ ในการนี้คณะกรรมการจะแก้ไขปรับปรุงร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวก็ได้ แต่จะเปลี่ยนแปลงวงเงินรวมของงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเดิมมิได้

มาตรา ๑๑๓ คณะกรรมการตามมาตรา ๑๑๒ มีองค์ประกอบดังนี้

(๑) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีคณะกรรมการจำนวนเจ็ดคนประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นซึ่งสภาท้องถิ่นแต่งตั้งจากสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนสามคน และซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนสามคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ

(๒) กรณีเทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีคณะกรรมการจำนวนสิบห้าคนประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นซึ่งสภาท้องถิ่นแต่งตั้งจากสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนเจ็ดคน และซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนเจ็ดคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ

ในการแต่งตั้งประธานกรรมการตาม (๑) และ (๒) ให้กรรมการอื่นตาม (๑) และ (๒) แล้วแต่กรณี ร่วมกันปรึกษาและแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการครบจำนวน

LIART

ในกรณีที่ไม่มี การแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการภายในกำหนดเวลา ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ผู้กำกับดูแลเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการดังกล่าว จากบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นภายในสามวันนับแต่วันที่ครบเจ็ดวันตามวรรคสอง

มาตรา ๑๑๕ การประชุมของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๑๒ ต้องมีกรรมการ มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งซึ่งเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการประชุมครั้งใดกรรมการมาไม่ครบ องค์ประชุม และประธานกรรมการได้นัดให้มีการประชุมใหม่อีกครั้งหนึ่ง ถ้าการประชุมครั้งหลังนี้ มีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคน ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมครั้งใดประธานกรรมการไม่มาหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการ ที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในการประชุมครั้งนั้น

มาตรา ๑๑๕ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๑๑๒ พิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภาท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการครบจำนวน

ในกรณีที่การพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตาม วรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการกำหนดข้อยุติได้ตามที่เห็นสมควรภายในสามวันนับแต่วันที่ ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการครบจำนวนแล้ว หากภายหลังมีกรรมการพ้นจาก ตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ถ้ายังมีกรรมการเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้คณะกรรมการดำเนินการต่อไปได้ เว้นแต่กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งเข้าไปประธานกรรมการ ให้ผู้กำกับดูแลแต่งตั้งประธานกรรมการภายในสามวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่มิมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และผู้บริหารท้องถิ่นหรือ สภาท้องถิ่นมิได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้กำกับดูแล เป็นผู้แต่งตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่พ้นเจ็ดวันดังกล่าว ในกรณีเช่นนี้ระยะเวลาสิบห้าวันตามวรรคหนึ่ง มิให้นับระยะเวลาการแต่งตั้งตามวรรคนี้รวมเข้าด้วย

มาตรา ๑๑๖ เมื่อได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาตามมาตรา ๑๑๕ แล้ว ให้สภาท้องถิ่นพิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สามต่อไปโดยให้ถือว่าสภาท้องถิ่นได้รับหลักการแห่ง ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๑๑๗ ให้สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่าย ตามมาตรา ๑๑๖ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นจากคณะกรรมการ หากสภาท้องถิ่นพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาให้ถือว่าสภาท้องถิ่นได้ให้ความเห็นชอบ

LIRT

ในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายตามร่างที่เสนอตามมาตรา ๑๑๕ นั้น และให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗ ต่อไป

ในกรณีที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่เห็นชอบร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๑๑๖ ให้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นตกไป ในกรณีเช่นว่านี้ให้สภาท้องถิ่นเป็นอันสิ้นสุดลง โดยให้ถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นการยุบสภาท้องถิ่น

มาตรา ๑๑๘ ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบหรือถือว่าให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๑๗ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อผู้กำกับดูแลและให้ผู้กำกับดูแลส่งยุบสภาท้องถิ่น และให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งในวันประกาศยุบสภาท้องถิ่น ในกรณีนี้ ให้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นตกไป

มาตรา ๑๑๙ การเสนอ การแปรญัตติ หรือกระทำด้วยประการใด ให้มีผลให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้ใช้หรือจัดสรรงบประมาณรายจ่ายไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม จะกระทำมิได้

เมื่อมีข้อสงสัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้ผู้กำกับดูแลพิจารณาวินิจฉัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยดังกล่าว ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลวินิจฉัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้หักเสนอ คำแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป ในกรณีที่มีการออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว ผู้กำกับดูแลจะวินิจฉัยให้ข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไม่มีผลใช้บังคับก็ได้ แต่การวินิจฉัยเช่นนั้นไม่มีผลกับการใดที่ได้ทำไปตามวิญญูติท้องถิ่นนั้นโดยสุจริตก่อนมีคำวินิจฉัย

มาตรา ๑๒๐ ข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นเมื่อได้ปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๒๑ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นสิ้นอายุหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น บรรดาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นยังมีได้ให้ความเห็นชอบหรือที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ผู้บริหารท้องถิ่นมิได้ลงนามและประกาศให้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นสิ้นอายุหรือมีการยุบสภา ให้เป็นอันตกไป

มาตรา ๑๒๒ ในระหว่างที่ไม่มีสภาท้องถิ่น หรือในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความปลอดภัยสาธารณะหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะและจะเรียกประชุมสภาท้องถิ่นให้ทันท่ามกลางมิได้ ผู้บริหารท้องถิ่นโดยคณะมนตรีจากผู้กำกับดูแลจะออกข้อกำหนดท้องถิ่นให้ใช้บังคับดังเช่นข้อบัญญัติท้องถิ่นก็ได้ ทัดกำหนดดังกล่าวเมื่อปิดประกาศตามมาตรา ๑๒๐ แล้วให้ใช้บังคับได้

ในการประชุมสภาท้องถิ่นคราวต่อไป ให้นำข้อกำหนดท้องถิ่นนั้นเสนอต่อสภาท้องถิ่นเพื่ออนุมัติ ถ้าสภาท้องถิ่นอนุมัติแล้ว ให้ข้อกำหนดท้องถิ่นนั้นใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติ

ท้องถิ่นต่อไป ถ้าสภาท้องถิ่นไม่อนุมัติ ให้ข้อกำหนดท้องถิ่นนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้
ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปในระหว่างที่ให้ข้อกำหนดท้องถิ่นนั้น

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติข้อกำหนดท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศให้ทราบ
ตามมาตรา ๑๒๐ ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันไม่อนุมัติเป็นต้นไป

มาตรา ๑๒๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีสำเนาข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้
ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ และหากประชาชนประสงค์จะได้สำเนาข้อบัญญัติ
ท้องถิ่นใดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้โดยจะคิดค่าใช้จ่ายด้วย
หรือไม่ก็ได้

ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยง
ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ยังใช้บังคับอยู่จากระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของทุกองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถตรวจค้นได้โดยสะดวก

หมวด ๗

การเงิน การคลัง และการงบประมาณ

ส่วนที่ ๑

รายรับ

มาตรา ๑๒๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายรับ ดังต่อไปนี้

- (๑) รายได้ตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๓ รายได้
- (๒) เงินกู้

การกู้เงินไม่ว่าจะกระทำโดยวิธีออกพันธบัตรหรือโดยวิธีอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังร่วมกันกำหนด และถ้าเป็นการกู้เงินจาก
นอกประเทศหรือกู้เป็นเงินตราต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนด้วย

เมื่อมีการกู้เงิน ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นที่จะตั้งรายงานจำนวนเงินที่ค้างชำระ
และภาระที่จะต้องจ่ายคืนเงินต้นพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้สภาท้องถิ่นทราบในการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น
งบประมาณรายจ่ายประจำปีทุกปี พร้อมทั้งตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระหนี้พร้อมด้วยดอกเบี้ย
ตามภาระที่มีอยู่

LIART

ส่วนที่ ๒

รายจ่าย

มาตรา ๑๒๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทน และค่าเบี้ยประชุม
- (๒) ค่าจ้าง
- (๓) ค่าให้สอย
- (๔) ค่าสาธารณูปโภค
- (๕) ค่าวัสดุ
- (๖) ค่าครุภัณฑ์
- (๗) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- (๘) เงินอุดหนุน
- (๙) ค่าชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้
- (๑๐) รายจ่ายตามข้อผูกพัน
- (๑๑) รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

การจ่ายเงินอุดหนุนจะจ่ายจากเงินกู้มิได้ และให้จ่ายได้เฉพาะที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและเพื่อกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

ส่วนที่ ๓

การคลังและการบริหารงบประมาณ

มาตรา ๑๒๖ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีบัญชีเงินรายรับทั่วไปและบัญชีเงินสะสม

มาตรา ๑๒๗ บรรดาเงินทั้งปวงที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไว้เป็นรายรับให้ส่งเข้าบัญชีเงินรายรับทั่วไป โดยมีให้กินเงินนั้นไว้เพื่อการใด ๆ เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือเป็นรายได้ของการพาณิชย์ หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเป็นกรณีตามมาตรา ๑๓๑

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน การเปิดบัญชีเงินฝากและการเบิกจ่ายเงินออกจากบัญชีเงินรายรับทั่วไป การจัดทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชีเงินรายรับทั่วไป ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

LIRT

มาตรา ๑๒๘ การจัดตั้งเงินทุนหมุนเวียนให้กระทำได้โดยออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น เฉพาะเพื่อการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว อย่างน้อยให้กำหนดเงื่อนไขในการจัดตั้ง การบริหารจัดการและการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนไว้ด้วย

มาตรา ๑๒๙ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ถ้ามีเงินรายรับสูงกว่ารายจ่าย ให้นำส่งเข้าบัญชี เงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังจากหักเงินดังต่อไปนี้แล้ว

(๑) เงินที่จะต้องจ่ายตามข้อผูกพันและยังมีได้จ่าย

(๒) เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดส่งเข้ากองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๔๑

(๓) เงินอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกับ (๑) ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน

การเปิดบัญชีเงินฝาก การเบิกจ่ายเงินออกจากบัญชีเงินสะสม การจัดทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชี เงินสะสม ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๓๐ เงินจากบัญชีเงินสะสมตามมาตรา ๑๒๙ จะนำไปใช้จ่ายเพื่อการใด มิได้ เว้นแต่เงินสะสมในส่วนที่เกินร้อยละสี่สิบห้าของค่าใช้จ่ายประจำของปีงบประมาณก่อน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจนำไปใช้ตามข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมได้ หรือนำไปใช้ตามความจำเป็นเพื่อการบรรเทา สาธารณภัยหรือช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัยกันมีมาเป็นการฉุกเฉิน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับดูแลแล้ว

ค่าใช้จ่ายประจำตามวรรคหนึ่งได้แก่ค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๑๒๕ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕)

บรรดาเงินสะสมที่มีไม่เกินร้อยละสี่สิบห้าตามวรรคหนึ่ง จะจ่ายได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นเฉพาะเพื่อการบรรเทาสาธารณภัยหรือช่วยเหลือประชาชนที่ประสบ สาธารณภัย หรือการอื่นที่จำเป็นเร่งด่วนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เมื่อได้มีการส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินสะสมตามวรรคหนึ่งโดยไม่ได้ออกข้อบัญญัติ ท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายพิเศษใช้เงินสะสมดังกล่าวตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๓๑ บรรดาเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่กระทำการอย่างใดเป็นการเฉพาะเจาะจง และเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหารายได้ขึ้นเป็นครั้งคราวภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่เพื่อใช้จ่ายในกิจการใดเป็นการ เฉพาะตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เมื่อลงรับในบัญชีรายรับทั่วไปแล้ว ให้นำไปใช้จ่าย

LIRT

ได้ตามวัตถุประสงค์ของเงินอุดหนุน ผู้บริจาคหรือผู้ถือสิทธิ์ให้หรือตามวัตถุประสงค์แห่งกิจการนั้นได้ โดยไม่ต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น

เงินรายรับตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินอุดหนุน ผู้บริจาคหรือผู้ถือสิทธิ์ให้หรือตามวัตถุประสงค์แห่งกิจการนั้นแล้ว หากมีเงินเหลืออยู่ให้นำส่งเข้าบัญชีเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้นำส่งคืนคลัง

มาตรา ๑๓๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๑ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีรายรับทั่วไป ให้กระทำได้แต่เฉพาะที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินตามมาตรา ๑๓๔

มาตรา ๑๓๓ งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการใด จะโอนไปเพื่อใช้จ่ายสำหรับการอื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการโอนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด แต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะโอนไม่ได้

- (๑) การโอนงบประมาณประเภทอื่นใดมาเป็นงบประมาณประเภทเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือค่าจ้าง
- (๒) การโอนงบประมาณประเภทค่าสาธารณูปโภคไปใช้ในประเภทอื่นใด เว้นแต่จะไม่มีหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระ
- (๓) การโอนงบประมาณประเภทค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เว้นแต่จะหมดความเป็นหรือมีเงินเหลือจ่ายและสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว
- (๔) การโอนงบประมาณประเภทอื่นมาเป็นงบประมาณประเภทค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เว้นแต่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว
- (๕) การโอนรายจ่ายค่าชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้
- (๖) การโอนรายจ่ายตามข้อผูกพัน เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามข้อผูกพันครบถ้วนแล้ว
- (๗) รายจ่ายในรายการที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมระบุไว้ชัดแจ้งว่าห้ามโอน

มาตรา ๑๓๔ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีรายรับทั่วไปโดยไม่ต้องทำเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เงินงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๑๒๕ (๖) และ (๗) ที่ได้ตั้งไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ของปีก่อน แต่ยังมีได้ก่อนนี้ผูกพันในงบประมาณนั้น และได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นให้เงินไว้ แต่สภาท้องถิ่นจะอนุมัติให้เงินไว้เกินสองปีงบประมาณมิได้

LIRT

(๒) งบประมาณรายจ่ายที่ได้กลั่นแยกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ และได้รับอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่นให้กันเงินไปจ่ายในปีงบประมาณถัดไป

มาตรา ๑๓๕ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทน หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เงินประจำตำแหน่ง ค่าเบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น กรรมการสามัญหรือกรรมการวิสามัญที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้น และคณะกรรมการที่คณะกรรมการสามัญตั้งขึ้น ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การกำหนดประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องไม่ใช่เป็นการให้สวัสดิการ

มาตรา ๑๓๖ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศการรับและการจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดลงเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดปีงบประมาณไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้มีการตรวจสอบการบริหารงานคลัง การบัญชี ฐานะทางการเงิน หรือการเงินอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๓๗ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบในระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี

มาตรา ๑๓๘ ให้กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การเงิน การบัญชี การพัสดุ และการจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเป็นอิสระ ความคล่องตัว ความคุ้มค่าประกอบกับความมั่นคงทางการคลัง และควรมีประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

LIART

หมวด ๘

กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๓๙ ในหมวดนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ แต่ไม่รวม กรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๔๐ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสนับสนุนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.

(๒) เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งให้ตามมาตรา ๑๔๑

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสนับสนุนกองทุน

(๔) ดอกผลหรือรายได้ซึ่งเกิดจากกองทุน

(๕) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

การบริหารงานกองทุนและการจัดสรรกองทุนเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา ๑๔๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจกขมเมืองพัทยาและการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ จัดส่งเงินเข้ากองทุนในจำนวนร้อยละสิบของเงินที่จะต้องนำส่งเข้าบัญชีเงินสะสมตามมาตรา ๑๒๙ สำหรับเมืองพัทยาและการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ แต่ไม่รวมกรุงเทพมหานคร ให้จัดส่งในอัตราที่คณะกรรมการบริหารกำหนด ทั้งนี้ ภายในสามเดือนแรกของแต่ละปีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีเงินสะสมในกองทุนถึงร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีรวมกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมของปีก่อนแล้ว จะไม่จัดส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่งสำหรับปีงบประมาณถัดมาก็ได้

เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดส่งเข้ากองทุนยังคงเป็นสินทรัพย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

LIART

มาตรา ๑๔๒ เงินจากกองทุนให้นำไปจ่ายเพื่อการดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกู้ยืมตามมาตรา ๑๔๓

(๒) จ่ายเป็นผลตอบแทนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๔๖ (๔)

โดยจ่ายจากดอกผลและเงินรายได้ที่ได้รับในแต่ละปี

(๓) จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุน ซึ่งต้องไม่เกินร้อยละสิบของดอกผลและรายได้ที่ได้รับในแต่ละปี

ดอกผลและรายได้ที่จะนำมาจ่ายเป็นผลตอบแทนตาม (๒) ให้จ่ายได้ไม่เกินจำนวนเงินดอกผลและรายได้ประจำปีภายหลังหักค่าใช้จ่ายตาม (๓) แล้ว

มาตรา ๑๔๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดส่งเงินเข้าสมทบกองทุนตามมาตรา ๑๔๑ มีสิทธิกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายเฉพาะเพื่อดำเนินกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

คณะกรรมการบริหารจะอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งกู้ยืมได้เฉพาะเมื่อเห็นว่าการกู้ยืมเงินดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่นนั้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นอยู่ในฐานะที่จะส่งใช้เงินกู้ยืมคืนได้โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินกิจการปกติในขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๔๔ เงินและทรัพย์สินในกองทุนตามมาตรา ๑๔๐ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบและเก็บรักษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา ๑๔๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดส่งเงินเข้าสมทบกองทุนตามมาตรา ๑๔๑ ซึ่งคัดเลือกกันเองประเภทละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้ข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบการคลังท้องถิ่นที่สภิติกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการระดับชำนาญการขึ้นไปในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจำนวนไม่เกินสองคนที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแต่งตั้ง เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

วิธีการคัดเลือกผู้แทนผู้บริหารท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

LIRT

การประชุม วิธีการประชุม องค์กรประชุม และการพิจารณาวินิจฉัย ให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา ๑๔๖ ให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานและ
สำนักงานทั่วไปในกิจการของกองทุน ควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และให้มีอำนาจ
หน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) วางระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินกองทุนตามมาตรา ๑๔๒
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์การดูแลรับผิดชอบและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุน
- (๓) กำหนดอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมเงิน และอนุมัติการกู้ยืมเงิน
- (๔) กำหนดผลตอบแทนที่จะต้องจ่ายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนวณจาก
เงินที่จัดส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๑๔๑
- (๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีและงบดุลของกองทุน
- (๖) ตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่มอบหมาย
- (๗) หน้าที่อื่นตามที่มิถุหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๔๗ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดให้มีการตรวจสอบบัญชี งบดุล
และจัดทำรายงานกิจการประจำปีของกองทุน เสนอคณะกรรมการบริหารเพื่อทราบ และเผยแพร่ทาง
ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

ลักษณะ ๓

รายได้

มาตรา ๑๔๘ ในลักษณะนี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า รวมถึงเมืองพัทยา กรุงเทพมหานครและ
การปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗

“รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขต้องชำระคืน

“ภาษีท้องถิ่น” หมายความว่า ภาษีที่มีกฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีอำนาจจัดเก็บจากบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือจากกิจกรรมหรือ
ธุรกรรมที่ทำในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือจากทรัพย์สินที่ตั้งในเขตพื้นที่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และรายได้ภาษีนับตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บนั้น

LIRT

“ภาษีที่ใช้ฐานร่วมกัน” หมายความว่า ภาษีที่รัฐจัดเก็บและมีกฎหมายบัญญัติให้กำหนด
องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นจัดเก็บหรือได้รับเพิ่มเติมหรือเสริมจากภาษีของรัฐด้วย โดยให้ฐานภาษี
เดียวกันกับรัฐ

“ภาษีที่รัฐจัดสรร” หมายความว่า ภาษีที่รัฐจัดเก็บและมีกฎหมายบัญญัติให้แบ่งรายได้
จากการจัดเก็บภาษีนั้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสัดส่วนที่กำหนด

“เงินอุดหนุน” หมายความว่า เงินที่รัฐจัดสรรอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ซึ่งประกอบด้วยเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

“เงินอุดหนุนทั่วไป” หมายความว่า เงินอุดหนุนที่ไม่กำหนดวัตถุประสงค์หรือเงื่อนไข
เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน

“เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ” หมายความว่า เงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์หรือเงื่อนไข
เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน

“คณะกรรมการการคลัง” หมายความว่า คณะกรรมการการคลังขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

“กรรมการการคลัง” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการการคลัง

“ก.ก.อ.” หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นตามลักษณะ ๔ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑

โครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๔๙ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) รายได้ประเภทภาษีอากร

(ก) ภาษีท้องถิ่น

(ข) ภาษีที่ใช้ฐานร่วมกัน

(ค) ภาษีที่รัฐจัดสรร

(ง) ภาษีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) รายได้ที่มีใช้ภาษีอากร

(ก) รายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชนหรือ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(ข) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ และค่าปรับ

(ค) รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ง) รายได้จากการพาณิชย์ หรือวิสาหกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (จ) ค่าตอบแทนหรือค่าบริการ
- (ฉ) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือยืมให้
- (ช) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ กองการต่างประเทศ หรือองค์การระหว่าง

ประเทศ

- (ซ) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๕๐ เงินอุดหนุนทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำไปใช้จ่ายเพื่อการใดก็ได้ตามกระบวนการใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหากใช้ไม่หมดไม่ต้องส่งเงินที่เหลือคืนคลัง

เงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือเงื่อนไขที่กำหนด จะนำไปใช้จ่ายเพื่อการอื่นใดมิได้ และหากใช้ไม่หมดตามวัตถุประสงค์หรือเงื่อนไขนั้นต้องส่งเงินที่เหลือคืนคลัง

มาตรา ๑๕๑ ภาษีท้องถิ่น มีดังนี้

- (๑) ภาษีท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา ได้แก่

- (ก) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- (ข) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
- (ค) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตาม

ประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด หรือภาษีการโอนอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีการโอนอสังหาริมทรัพย์ แล้วแต่กรณี

- (ง) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
- (จ) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- (ฉ) อากรฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (ช) อากรรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น
- (ซ) ภาษีสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (ฌ) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (ฎ) ภาษีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

- (๒) ภาษีท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่

- (ก) ภาษียรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

ทางบก

(ข) ภาษีค้ำปลีกล้น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ภาษีโทรเลขมิที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้ำปลีกล้นในเขตจังหวัด ตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

LIRT

- (ค) ภาษีค่าปลีกล้วย ซึ่งเก็บจากการค้าปลีกล้วยในเขตจังหวัด ตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (ง) ภาษีการเข้าพักโรงแรมตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (จ) ภาษีโรงเรือนที่แน่นอนตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนที่แน่นอน
- (ฉ) ภาษีสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (ช) ภาษีเพื่อการศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (ซ) ภาษีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) ภาษีท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ได้แก่

- (ก) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- (ข) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
- (ค) ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวล

กฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด หรือภาษีการโอนอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วย

ภาษีการโอนอสังหาริมทรัพย์ แล้วแต่กรณี

- (ง) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
- (จ) ภาษีรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
- (ฉ) ภาษีค้ำปลีกล้วยน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมัน

ที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ให้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้าปลีกล้วยในเขต

กรุงเทพมหานครตามที่กฎหมายบัญญัติ

- (ช) ภาษีค่าปลีกล้วย ซึ่งเก็บจากการค้าปลีกล้วยในเขตกรุงเทพมหานคร ตามที่

กฎหมายบัญญัติ

- (ซ) ภาษีการเข้าพักโรงแรมตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (ฅ) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- (ญ) ภาษีฆ่าสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (ฎ) ภาษีสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (ฏ) ภาษีเพื่อการศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (ฐ) ภาษีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๕๒ ภาษีที่ให้ฐานร่วมกัน ได้แก่

- (๑) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (๒) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- (๓) ภาษีสรรพสามิต
- (๔) ภาษีสุรา
- (๕) ภาษียาสูบ
- (๖) ภาษีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๕๓ ภาษีที่รัฐจัดสรร ได้แก่

- (๑) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม
- (๒) ค่าภาคหลวงแร่
- (๓) ภาษีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๕๔ ภาษีที่ใช้ฐานร่วมกันตามมาตรา ๑๕๒ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีอำนาจจัดเก็บภาษีดังกล่าว โดยให้จัดเก็บเพิ่มเติมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามสัดส่วน ดังนี้

- (๑) ภาษีมูลค่าเพิ่มให้จัดเก็บเพิ่มให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เกินสามในเจ็ดส่วนของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร
- (๒) ภาษีธุรกิจเฉพาะให้จัดเก็บเพิ่มให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีที่รัฐเก็บ
- (๓) ภาษีสรรพสามิตให้จัดเก็บเพิ่มให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีที่รัฐเก็บ
- (๔) ภาษีสุราให้จัดเก็บเพิ่มให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีที่รัฐเก็บ
- (๕) ภาษียาสูบให้จัดเก็บเพิ่มให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีที่รัฐเก็บ
- (๖) ภาษีอื่นตามมาตรา ๑๕๒ (๖) ให้จัดเก็บเพิ่มตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ภาษีที่ใช้ฐานร่วมกันตามวรรคหนึ่งจะจัดเก็บเพิ่มในอัตราเท่าใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยให้ถือว่าภาษีที่จัดเก็บเพิ่มนั้นเป็นภาษีตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แต่ไม่ให้นำไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าของภาษี

ภาษีที่ใช้ฐานร่วมกันตามวรรคหนึ่งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจจัดเก็บส่งมอบเงินภาษีที่จัดเก็บได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ตามหมวด ๕ โดยหักค่าใช้จ่ายร้อยละหนึ่งของเงินภาษีที่จัดเก็บได้หรือตามที่กฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้ สำหรับภาษีมูลค่าเพิ่มให้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนก่อน

การส่งมอบภาษีที่จัดเก็บได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังร่วมกันกำหนด

หมวด ๒
อำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้

มาตรา ๑๕๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕๖ บรรดารายได้ประเภทภาษีอากรที่เป็นภาษีท้องถิ่นและรายได้ที่มีใช้ภาษีอากร ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดเก็บตามที่กฎหมายกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนหรือเพื่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบอำนาจให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดเก็บรายได้ตามวรรคหนึ่งให้ก็ได้ หรือในกรณีที่เป็นรายได้ประเภทค่าตอบแทนและค่าบริการ จะแต่งตั้งให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บแทนโดยมีค่าตอบแทนด้วยหรือไม่ก็ได้

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการมอบอำนาจ การแต่งตั้งและการจ่ายค่าตอบแทนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๑๕๖ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดเก็บภาษีท้องถิ่นตามมาตรา ๑๕๑ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นยังคงมีหน้าที่จัดเก็บภาษีท้องถิ่นนั้นต่อไปโดยให้ส่งมอบภาษีท้องถิ่นที่จัดเก็บได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจจัดเก็บภาษีท้องถิ่นประเภทนั้น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๑ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีอำนาจจัดเก็บภาษีท้องถิ่นประเภทเดียวกัน การส่งมอบภาษีท้องถิ่นที่จัดเก็บได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งให้เป็นไปตามอัตราส่วนที่กฎหมายนั้นจัดสรรไว้ ในกรณีที่กฎหมายนั้นมิได้จัดสรรไว้ การส่งมอบให้เป็นไปตามอัตราส่วนที่ ก.ก.ธ. จัดสรร

การดำเนินการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามวรรคหนึ่งให้คิดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕๗ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
- (๒) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- (๓) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

ให้หน่วยงานของรัฐที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมตาม (๑) (๒) และ (๓) จัดเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นตามอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น และส่งมอบค่าธรรมเนียมที่เก็บเพิ่มขึ้นดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๑๕๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIRT

หมวด ๓

คณะกรรมการการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๕๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ประกอบด้วย

- (๑) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการเงินหรือการคลังหรือด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่ง ก.ก.ด. แต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมสรรพากร อธิบดีกรมสรรพสามิต อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้กำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการ
 - (๓) ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้แทนการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ประเภทละหนึ่งคน และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ ทั้งนี้ โดยให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่ละประเภทเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด
 - (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการภาษีอากร ด้านการเงินการคลังหรือการงบประมาณ ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- หลักเกณฑ์และวิธีการการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนด
- ให้เลขาธิการ ก.ก.ด. เป็นเลขานุการ และให้ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๕๙ ประธานกรรมการการคลังและกรรมการการคลังตามมาตรา ๑๕๘ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของรัฐ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๗) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

LIRT

(๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๑๖๐ กรรมการการคลังตามมาตรา ๑๕๘ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นจากการเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการการคลัง

มาตรา ๑๖๑ ประธานกรรมการการคลังและกรรมการการคลังตามมาตรา ๑๕๘ (๔) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา ๑๖๒ ในกรณีที่ประธานกรรมการการคลังหรือกรรมการการคลังตามมาตรา ๑๕๘ (๓) หรือ (๔) วางลง ให้ดำเนินการแต่งตั้งหรือเลือกประธานกรรมการการคลังหรือกรรมการการคลังแทนภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนประธานกรรมการการคลังหรือกรรมการการคลังตามมาตรา ๑๕๘ (๔) อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งหรือเลือกประธานกรรมการการคลังหรือกรรมการการคลังแทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคหนึ่ง และยังมีกรรมการการคลังเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการการคลังที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการการคลังประกอบด้วยกรรมการการคลังเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๖๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการการคลังและกรรมการการคลังตามมาตรา ๑๕๘ (๔) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกเป็นหนังสือ
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕๙

มาตรา ๑๖๔ การประชุมของคณะกรรมการการคลังต้องมีกรรมการการคลังมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการการคลังทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการการคลังไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการการคลังคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการการคลังคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

LIRT

มาตรา ๑๖๕ ให้คณะกรรมการการคลัง มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอ ก.ก.ด. เพื่อให้
ความเห็นชอบ

(๒) เสนอหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดสรรรายได้และเงินอุดหนุนให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อ ก.ก.ด. เพื่อให้ความเห็นชอบ

(๓) เสนอแนะสัดส่วนของรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามมาตรา ๑๖๖ ต่อ ก.ก.ด.

(๔) พิจารณารายได้ประเภทใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งที่เป็นภาษีอากร
และมีใช้ภาษีอากร และเสนอต่อ ก.ก.ด. เพื่อให้ความเห็นชอบ

(๕) ประเมินประสิทธิภาพในการบริหารการเงินและการคลังขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นครั้งคราว และรายงานผลต่อ ก.ก.ด.

(๖) เสนอแนะต่อ ก.ก.ด. เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม

(๗) เสนอหลักเกณฑ์และวิธีการการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อ
ก.ก.ด. เพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อ ก.ก.ด. ให้ความเห็นชอบแล้วให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการ
ให้มีหรือปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับ
หลักเกณฑ์และวิธีการการใช้จ่ายเงินดังกล่าว

(๘) ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานฐานะทางการเงินและการคลังขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นต่อ ก.ก.ด.

(๙) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่ ก.ก.ด. หรือคณะรัฐมนตรี
มอบหมาย

เมื่อ ก.ก.ด. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตาม (๑) แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความ
เห็นชอบแล้ว ให้บรรจุไว้ในแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาให้บังคับต่อไป

มาตรา ๑๖๖ แผนพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๖๕ (๑)
ให้รวมถึงการพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอกับการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่
โดยคำนึงถึงศักยภาพและความยั่งยืนทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของรัฐบาล และ
จุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล
ในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า และอย่างน้อยต้องระบุถึงสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) มาตรการเกี่ยวกับการกำหนดรายได้เพิ่มเติมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
แต่ละประเภท

LIART

(๒) มาตรการในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นและรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและการเพิ่มประเภทของภาษีท้องถิ่นและรายได้อื่นให้มากขึ้น

(๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดสรรรายได้และเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้สำหรับแต่ละปี

(๔) มาตรการในการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ มาตรการดังกล่าวเมื่อ ท.ก.ถ. ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยนำไปออกเป็นระเบียบตามอำนาจหน้าที่เพื่อใช้บังคับต่อไป

(๕) มาตรการในการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการบริหารงานด้านการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจัดทำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรรายได้และเงินอุดหนุนตาม (๓) ให้คำนึงถึงสถานะทางการคลังและความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ การพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น และการลดช่องว่างทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันดำเนินงาน หรือจัดบริการสาธารณะร่วมกัน

ในการคำนวณสัดส่วนของรายได้ตามวรรคหนึ่ง ให้นำเอารายได้ตามมาตรา ๑๕๙ ที่้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้รับรวมกัน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับรายได้สุทธิของรัฐบาลในปีนั้น ๆ

มาตรา ๑๖๗ คณะกรรมการการคลังอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการการคลังมอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการการคลังโดยอนุโลม

หมวด ๔

การจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๖๘ การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๖๕ (๑) ประกอบกับ มาตรา ๑๖๖

มาตรา ๑๖๙ การจัดสรรรายได้ประเภทภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๑๕๒ (๑) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการจัดสรรในสัดส่วนดังนี้

(๑) องค์กรบริหารส่วนจังหวัดจัดสรรให้ร้อยละสิบ

LIRT

- (๒) เมืองพัทยาจัดสรรให้ร้อยละศูนย์จุดเจ็ด
- (๓) กรุงเทพมหานครจัดสรรให้ร้อยละสิบเจ็ด
- (๔) ส่วนที่เหลือจากการจัดสรรตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้จัดสรรให้องค์การบริหาร

ส่วนตำบลและเทศบาล

ในกรณีที่มีการจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ เพิ่มขึ้น สัดส่วนการจัดสรรตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๗๐ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๑๖๙ (๑) ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่ง ดังนี้

(๑) ส่วนที่หนึ่ง ร้อยละห้าสิบ จัดสรรให้แก่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับเท่ากัน

(๒) ส่วนที่สอง ร้อยละสี่สิบ จัดสรรให้แก่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามสัดส่วนของการจัดเก็บในแต่ละจังหวัดในปีที่ผ่านมา โดยสัดส่วนของการจัดเก็บดังกล่าวให้คำนวณจากตัวเลขภาษีมูลค่าเพิ่มเฉพาะที่กรมสรรพากรจัดเก็บได้ในแต่ละจังหวัด

(๓) ส่วนที่สาม ร้อยละสามห้า จัดสรรให้แก่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามสัดส่วนของขนาดพื้นที่

(๔) ส่วนที่สี่ ร้อยละสิบห้า จัดสรรให้แก่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามสัดส่วนของประชากร

มาตรา ๑๗๑ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๑๖๙ (๔) ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลแต่ละแห่ง ดังนี้

(๑) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมสรรพากรจัดเก็บ ให้กรมสรรพากรจัดแบ่งตามแหล่งที่เกิดของรายได้เป็นรายจังหวัด เงินที่แบ่งได้ในแต่ละจังหวัดดังกล่าวให้จัดสรรไปให้แก่ละองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ในจังหวัดนั้น ๆ ตามเกณฑ์ประชากร

(๒) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมสรรพสามิตและกรมศุลกากรจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร ให้กรมที่จัดเก็บนั้นส่งรายได้ที่จัดเก็บได้ให้กรมสรรพากรเพื่อจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ตามเกณฑ์ประชากร

มาตรา ๑๗๒ ภาษีธุรกิจเฉพาะให้จัดสรรให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) ภาษีธุรกิจเฉพาะที่เก็บได้ในจังหวัดใดให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ภายในจังหวัดนั้น โดยให้จัดสรรตามแหล่งที่เกิดของภาษี ในกรณีที่ไม่อาจแยกตามแหล่งที่เกิดของภาษีให้จัดสรรตามเกณฑ์ประชากร

(๒) ภาษีธุรกิจเฉพาะที่เก็บได้ในกรุงเทพมหานคร ให้จัดสรรให้กรุงเทพมหานคร

LIRT

มาตรา ๑๗๓ ภาชีสรรพสามิตให้จัดสรรให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- (๑) ภาชีสรรพสามิตที่เก็บจากสินค้า ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ตามเกณฑ์ประชากร
- (๒) ภาชีสรรพสามิตที่เก็บจากบริการ ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ตามแหล่งที่เกิดของภาชีนั้น

มาตรา ๑๗๔ ภาชีสุราและภาชียาสูบให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ตามเกณฑ์ประชากร

มาตรา ๑๗๕ ภาชีที่รัฐจัดสรรตามมาตรา ๑๕๓ ให้จัดสรรให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราร้อยละหกสิบของภาชีที่เก็บได้แต่ละประเภท ดังนี้

(๑) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งปิโตรเลียมนั้นร้อยละยี่สิบ และจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งปิโตรเลียมนั้นร้อยละยี่สิบ และจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ แห่งอื่นในจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของแหล่งปิโตรเลียมนั้นร้อยละยี่สิบโดยจัดสรรให้เท่า ๆ กัน

(๒) ค่าภาคหลวงแร่ ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งแร่นั้นร้อยละยี่สิบ และจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งแร่นั้นร้อยละยี่สิบ และจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ แห่งอื่นในจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของแหล่งแร่นั้นร้อยละยี่สิบโดยจัดสรรให้เท่า ๆ กัน

(๓) ภาชีอื่น ๆ ตามมาตรา ๑๕๓ (๓) ให้จัดสรรให้ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในกรณีที่จังหวัดได้มีการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ เต็มทั้งจังหวัด ให้ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตาม (๑) และค่าภาคหลวงแร่ตาม (๒) ตกเป็นของกาปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ทั้งหมด

การจัดสรรค่าภาคหลวงปิโตรเลียมและค่าภาคหลวงแร่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตาม (๑) และ (๒) หรือให้การปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ตามวรรคสอง ถ้าที่ตั้งของแหล่งปิโตรเลียมหรือแหล่งแร่ แล้วแต่กรณี ตั้งอยู่ในหลายของค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ให้จัดสรรค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตาม (๑) หรือค่าภาคหลวงแร่ตาม (๒) ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือให้การปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ที่เกี่ยวข้องตามสัดส่วนของพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของแหล่งปิโตรเลียมหรือแหล่งแร่นั้น และถ้าที่ตั้งของแหล่งปิโตรเลียมหรือแหล่งแร่ดังกล่าวตั้งอยู่ในหลายของค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่น

รูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ ที่เกี่ยวข้องตามสัดส่วนของพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของแหล่งปิโตรเลียมหรือแหล่งแร่ นั้น แล้วแต่กรณี

พื้นที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งปิโตรเลียมหรือแหล่งแร่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หมายความว่าพื้นที่อันเป็นเขตสัมปทาน

มาตรา ๑๗๖ ในกรณีนี้ ก.ก.ถ. ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการคลังเห็นว่า สัดส่วนการจัดสรรตามมาตรา ๑๖๙ มาตรา ๑๗๐ มาตรา ๑๗๑ มาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๓ มาตรา ๑๗๔ หรือมาตรา ๑๗๕ ไม่เหมาะสมด้วยเหตุใด จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการแก้ไขสัดส่วนดังกล่าวโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาก็ได้

มาตรา ๑๗๗ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด เป็นยอดรวม ให้ดำเนินการจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ก.ถ. กำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการคลังหรือตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนารายได้ ตามมาตรา ๑๖๕ (๑) ประกอบกับมาตรา ๑๖๖

ลักษณะ ๔

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๗๘ ในลักษณะนี้

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗

“ข้าราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ข้าราชการส่วนตำบล ข้าราชการเทศบาล ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ข้าราชการเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“แผนการกระจายอำนาจ” หมายความว่า แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

LIART

“กรรมการ ก.ก.ถ.” หมายความว่า กรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑

คณะกรรมการ

มาตรา ๑๗๙ ให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ก.ถ.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน กรรมการ ก.ก.ถ.

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นกรรมการ

(๓) ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน ผู้แทนเทศบาล สามคน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลห้าคน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้แทนผู้บริหารท้องถิ่น ของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นตามมาตรา ๗ นอกจากกรุงเทพมหานครหนึ่งคน โดยให้ผู้บริหาร ท้องถิ่นแต่ละประเภทเลือกกันเอง เป็นกรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้และความเชี่ยวชาญใน ด้านต่าง ๆ อันจะบังประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนสิบสองคน เป็นกรรมการ

ในกรณีที่จำนวนเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงไป อาจเพิ่มหรือลด จำนวนผู้แทนเทศบาลและผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลตาม (๓) ให้สอดคล้องกันได้ตามที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกา

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการ ก.ก.ถ. ซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม (๓) และ การสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรี กำหนด

ให้เลขานุการ ก.ก.ถ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๘๐ กรรมการ ก.ก.ถ. ตามมาตรา ๑๗๙ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

LIART

- (๓) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้

กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของรัฐ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๗) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๑๔๑ กรรมการ ก.ก.ธ. ตามมาตรา ๑๗๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นจากการเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ ก.ก.ธ.

มาตรา ๑๔๒ กรรมการ ก.ก.ธ. ตามมาตรา ๑๗๙ (๔) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ก.ก.ธ. อีกได้แต่จะเป็นกรรมการ ก.ก.ธ. ติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

มาตรา ๑๔๓ ในกรณีที่เกิดกรรมการ ก.ก.ธ. ตามมาตรา ๑๗๙ (๓) หรือ (๔) ว่างลงให้ดำเนินการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการ ก.ก.ธ. แทนภายในสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีกรรมการ ก.ก.ธ. ตามมาตรา ๑๗๙ (๔) มีวาระเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งก็ได้

กรรมการ ก.ก.ธ. ตามมาตรา ๑๗๙ (๔) ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการ ก.ก.ธ. แทนตำแหน่งที่ว่างตามวรรคหนึ่ง และยังมีกรรมการ ก.ก.ธ. เหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการ ก.ก.ธ. ที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยให้ถือว่า ก.ก.ธ. ประกอบด้วยกรรมการ ก.ก.ธ. เท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๔๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการ ก.ก.ธ. ตามมาตรา ๑๗๙ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกเป็นหนังสือต่อประธานกรรมการ ก.ก.ธ.
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕๐
- (๔) นายกรัฐมนตรีให้พ้นจากตำแหน่งเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

LIRT

มาตรา ๑๘๕ การประชุมของ ก.ก.ถ. ต้องมีกรรมการ ก.ก.ถ. มาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ ก.ก.ถ. ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการ ก.ก.ถ. ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติ
หน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการ ก.ก.ถ. คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการ ก.ก.ถ. คนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๘๖ ให้ ก.ก.ถ. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการกระจายอำนาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลาง
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับความสามารถในการจัดทำบริการสาธารณะของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหลักเกณฑ์และขั้นตอนดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดลักษณะแห่ง
ความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจและวิธีการดำเนินการให้เกิดความพร้อมดังกล่าว

(๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดขบวนเขตการจัดทำบริการสาธารณะของ
หน่วยงานของรัฐที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ได้เหมาะสมอยู่แล้ว
เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นชอบในเรื่องที่คณะกรรมการการคลังเสนอ

ตามมาตรา ๑๖๕ และมาตรา ๑๖๖

(๕) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่า
หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตาม (๒)

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้มีการตราพระราชบัญญัติ
และพระราชกฤษฎีกา และออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อให้
เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจ

(๗) เสนอแนะต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อจัดให้มีระบบการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง พัฒนาศมรรถนะ
และมีความสามารถในการจัดบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีมาตรฐาน ตอบสนอง
ความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสามารถจัดบริการได้ครบถ้วน
ตามอำนาจหน้าที่และตามที่ ก.ก.ถ. กำหนด

(๘) เสนอแนะต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัด
ให้มีหรือปรับปรุงแก้ไขระบบการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีความเข้มแข็ง และมีสมรรถนะในการจัดบริการสาธารณะที่ได้รับการถ่ายโอนอย่างทั่วถึงและมีมาตรฐาน
ไม่ต่ำกว่าที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการอยู่ก่อน

LIART

(๙) เสนอแนะแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดให้มีหรือปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับ หรือการสั่งการที่ไม่สอดคล้องหรือเป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจ

(๑๐) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๑) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๘๗ ก.ก.ถ. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่ ก.ก.ถ. มอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานโดยอนุโลม

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๘๘ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ก.ก.ถ.” มีฐานะเป็นกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสำนักงานเลขานุการของ ก.ก.ถ. และรับผิดชอบในงานธุรการและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ก.ก.ถ. และตามที่ ก.ก.ถ. มอบหมาย

(๒) ชี้แจง ทำความเข้าใจ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจ และตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการถ่ายโอนภารกิจตาม มาตรา ๑๘๖ (๒)

(๓) ช่วยเหลือ แนะนำ และประสานการปฏิบัติงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจเป็นไปโดยเรียบร้อยและเกิดประสิทธิภาพ

(๔) รายงานและเสนอแนะต่อ ก.ก.ถ. เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไข

(๕) ร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำกับติดตาม และประเมินผลการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริการสาธารณะ

LIART

(๖) จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อสนับสนุนการทำงานของ ก.ก.ถ. และเพื่อพัฒนาโยบายและมาตรการการกระจายอำนาจของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่ ก.ก.ถ. มอบหมาย
การประเมินผลตาม (๕) ให้ทำร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

ให้มีเลขาธิการ ก.ก.ถ. คนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ก.ก.ถ. และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง โดยมีรองเลขาธิการ ก.ก.ถ. เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

หมวด ๓

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๘๙ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่
การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) การขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการ
สาธารณะ

(๒) การถ่ายโอนภารกิจในการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดทำภารกิจนั้น

มาตรา ๑๙๐ การขยกยขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามมาตรา ๑๘๙ (๑) ให้ค้ำนึ่งถึง

(๑) ลักษณะและวัตถุประสงค์ของบริการสาธารณะ

(๒) ประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประชาชนในพื้นที่ โดยพิจารณาจากลักษณะและวัตถุประสงค์
ของบริการสาธารณะ

(๓) ความสมควรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการตอบสนองความต้องการ
ของประชาชนในพื้นที่ และการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้ด้วยตนเอง

(๔) ศักยภาพและความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดทำบริการ
สาธารณะอื่นนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่แล้วเพิ่มขึ้น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้จัดทำ
บริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีศักยภาพและเต็มความสามารถแล้ว

มาตรา ๑๙๑ การถ่ายโอนภารกิจในการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘๙ (๒) ให้ค้ำนึ่งถึง

(๑) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

LIART

(๒) ศักยภาพ ความสามารถ และความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่งในการจัดทำบริการสาธารณะนั้น ซึ่งต้องพิจารณาประกอบกับระยะเวลาในการถ่ายโอนภารกิจ และการเตรียมความพร้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๓) ประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รับจากการจัดทำบริการสาธารณะนั้น โดยการจัดทำบริการสาธารณะนั้นต้องมีประสิทธิภาพและประชาชนได้รับความสะดวกไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการอยู่ก่อน

(๔) หลักเกณฑ์อื่นที่ ก.ก.ถ. กำหนด

มาตรา ๑๔๒ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผนการกระจายอำนาจตามมาตรา ๑๔๖ (๑)

แผนการกระจายอำนาจเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตาม

ให้ ก.ก.ถ. ทบทวนแผนการกระจายอำนาจทุกห้าปี

มาตรา ๑๔๓ แผนการกระจายอำนาจอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) สาระสำคัญในการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๔ (๑) หรือ (๒) กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือทั้งสองกรณี

(๒) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจตาม (๑)

(๓) แนวทางการถ่ายโอนงบประมาณ บุคลากร และทรัพย์สินเพื่อให้เป็นไปตาม (๑)

(๔) ภาระหน้าที่และขั้นตอนที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตาม (๑) อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการ รวมทั้งการให้การสนับสนุนในด้านมาตรฐานการพัฒนา ส่งเสริมช่วยเหลือ ให้การแนะนำ และการกำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นหรือภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน

(๕) แนวทางในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นหรือภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน

(๖) แผนพัฒนาราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๖๖๕ (๑)

(๗) แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน

(๘) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดแนวทางการให้บริการสาธารณะ

LIRT

(๓) แนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนการกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการ

มาตรา ๑๔๔ การขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๑๔๓ (๑) อย่างน้อยต้องกำหนดสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ในเรื่องใดที่จะประสงค์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินการเพิ่มขึ้น

(๒) แนวทาง ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตาม (๑) รวมถึงการแก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๔๕ เมื่อมีแผนการกระจายอำนาจแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจ และส่งให้ ก.ก.ถ. ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประกาศแผนการกระจายอำนาจในราชกิจจานุเบกษา และ ให้ ก.ก.ถ. มีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการดังกล่าว ในกรณีที่มีได้มีการดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจหรือแผนปฏิบัติการ ให้ ก.ก.ถ. รายงานให้ คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๔๖ ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจตามมาตรา ๑๔๓ ก.ก.ถ. ต้องจัด ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำมาประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผน ตามควรแก่กรณี

มาตรา ๑๔๗ ในการถ่ายโอนภารกิจ ถ้ามีกรณีที่ต้องถ่ายโอนทรัพย์สิน บุคลากร และ กิจการของหน่วยงานของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับโอน ทรัพย์สิน บุคลากร และกิจการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ ก.ก.ถ. กำหนด

มาตรา ๑๔๘ การถ่ายโอนภารกิจในเรื่องใดที่ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามที่ กำหนดไว้ในแผนการกระจายอำนาจ ในระหว่างที่ยังแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนั้นไม่แล้วเสร็จ และผู้มี อำนาจตามกฎหมายนั้นเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายมีอำนาจมอบอำนาจในการให้ความเห็นชอบ อนุมัติ หรืออนุญาตในเรื่องนั้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการแทนได้ และมีอำนาจแต่งตั้งให้ ผู้บริหารท้องถิ่นและข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดำเนินการจัดทำภารกิจ ในเรื่องนั้นได้ ในการนี้ ผู้มีอำนาจตามกฎหมายจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ อำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นและข้าราชการส่วนท้องถิ่นไว้ด้วยก็ได้ และในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นหรือ

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับมอบอำนาจหรือแต่งตั้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวจะถอนการมอบอำนาจหรือการแต่งตั้งนั้นก็ได้

การมอบอำนาจและการถอนการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ และผู้รับมอบอำนาจจะมอบอำนาจต่อไปมิได้ เว้นแต่ผู้มอบอำนาจจะกำหนดให้มอบอำนาจต่อไปได้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

ให้บรรดาค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต เบี้ยปรับ ค่าปรับหรือรายได้อื่นใดอันเกิดจากการดำเนินการจัดทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับตามวรรคหนึ่งตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๑๙๙ ให้หน่วยงานของรัฐที่ถ่ายโอนภารกิจในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ให้การสนับสนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับการถ่ายโอนภารกิจ ทางด้านเทคนิค วิชาการ และมาตรฐานงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน ในกรณีที่พบเห็น ปัญหา อุปสรรค หรือความไม่ได้มาตรฐาน ให้เสนอต่อ ก.ก.ถ. เพื่อพิจารณา ในการนี้ ให้ ก.ก.ถ. มีอำนาจดำเนินการหรือสั่งการตามควรแก่กรณี และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามมติของ ก.ก.ถ.

ลักษณะ ๕

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๐๐ การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เป็นการตัดอำนาจของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จะจัดทำบริการสาธารณะเรื่องเดียวกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น และภายใต้บังคับมาตรา ๑๙๙ ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จะให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และติดตามดูแล ให้การจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปตามมาตรฐานที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง กำหนดตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้น

กิจการใดเป็นกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำตามมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๙ หรือมาตรา ๙๑ แล้วแต่กรณี ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่จัดทำโดยไม่มีเหตุอันสมควร เมื่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้นสั่งให้ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการนั้นแล้ว ให้คิดค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่างๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเป็นจริงได้

LIRT

มาตรา ๒๐๑ ในกิจการที่เป็นของหน่วยงานของรัฐ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนกิจการของหน่วยงานของรัฐตามที่หน่วยงานของรัฐขอความร่วมมือ แต่ต้องคำนึงถึงฐานะทางการเงินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๐๒ ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดำเนินกิจการใดในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชนในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้นรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

เมื่อได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณามาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยเร็ว และเมื่อมีข้อยุติประการใด ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามข้อยุตินั้น ในกรณีที่ไม่อาจหาข้อยุติได้หรือไม่อาจดำเนินการตามข้อยุติได้ ให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

ลักษณะ ๖

การกำกับดูแล

มาตรา ๒๐๓ ให้ผู้กำกับดูแลมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของทางราชการ

ในการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้กำกับดูแลมีอำนาจหน้าที่ชี้แจง แนะนำ ตักเตือน และตรวจสอบกิจการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรวจสอบ ตลอดจนเรียกบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงได้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนของผู้กำกับดูแลตามวรรคสอง ให้ผู้กำกับดูแลมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไว้ก่อนได้ ในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งให้ระงับการดำเนินการใดไว้ก่อน ให้ผู้กำกับดูแลตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควรภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่มิคำสั่งระงับการดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีการสั่งการตามวรรคสามเป็นคำสั่งของนายอำเภอ ให้นายอำเภอรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

คำสั่งตามวรรคสาม ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกผู้กระทำการ

โดยสุจริต

LIART

มาตรา ๒๐๕ ผู้กำกับดูแลอาจสั่งเพิกถอนมติของสภาท้องถิ่นซึ่งมีให้ข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ในกรณีที่ปรากฏว่ามตินั้นฝ่าฝืนต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ หรือเป็นมติที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสั่งเพิกถอนมติตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงเหตุผลของการเพิกถอนมตินั้น และต้องกระทำภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมตินั้น

มาตรา ๒๐๕ ถ้าสภาท้องถิ่นดำเนินการหรือไม่ดำเนินการใดอันเป็นการไม่ชอบด้วยหน้าที่ หรือขัดต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ จนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประชาชน หรือราชการ หรือประเทศเป็นส่วนรวม ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่ามีเหตุดังกล่าว ให้ผู้กำกับดูแลมีอำนาจยุบสภาท้องถิ่นนั้นได้

ในกรณีที่การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งเป็นของนายอำเภอ ให้รายงานเสนอเพื่อขอความเห็นชอบต่อผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนสั่งการตามวรรคหนึ่ง ในการนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้นายอำเภอสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยได้

มาตรา ๒๐๖ เมื่อมีกรณีกล่าวหาว่าผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ หรือกระทำการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้กำกับดูแลมีอำนาจสอบสวนบุคคลดังกล่าว แล้วแต่กรณีได้ และเมื่อปรากฏผลจากการสอบสวนว่าบุคคลดังกล่าวกระทำหรือไม่กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้มีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งได้

ให้ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๐๗ คำสั่งของผู้กำกับดูแลตามมาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๐๖ ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา ๒๐๘ สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นนั้นกำหนดและระเบียบว่าด้วยจริยธรรมของผู้บริหารท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดขึ้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมตามวรรคหนึ่งและเป็นกรณีร้ายแรง ให้ถือว่าเป็นกรณีที่มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียตามมาตรา ๓๘ (๗) หรือกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยตามมาตรา ๒๐๖ แล้วแต่กรณี

LIRT

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑

เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างฯ

โดยที่มาตรา ๒๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวม นอกจากนี้ ยังได้บัญญัติให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ ตลอดจนกำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผลการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเท่ากัน รวมทั้งให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด การจัดสรรทรัพย์สินในภาครัฐ การมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงระดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น สถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ และโดยที่มาตรา ๓๐๓ (๕) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ดำเนินการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายรายได้ท้องถิ่น กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายเกี่ยวกับข้าราชการส่วนท้องถิ่น และกฎหมายอื่นตามหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยจะจัดทำเป็นประมวลกฎหมายท้องถิ่นก็ได้ แต่เนื่องจากปัจจุบันได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับอยู่แล้ว เพียงแต่กฎหมายดังกล่าวมีจำนวนหลายฉบับและกระจัดกระจายกันอยู่ อันทำให้เกิดความสับสนในการใช้บังคับกฎหมาย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับขององค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงสร้างการบริหารที่คล้ายกัน จึงสมควรรวบรวมกฎหมายดังกล่าวจัดทำเป็นประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงและใช้กฎหมายที่รวมอยู่ในฉบับเดียวกัน โดยในการนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวบางประการ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

ในการจัดทำร่างประมวลกฎหมายฉบับนี้ ได้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการตรวจพิจารณา อันได้แก่ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ด้วยแล้ว

ส่วนที่ ๒

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ตรขึ้นมากำหนดให้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย โดยยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและให้ใช้ประมวลกฎหมายนี้ นอกจากนี้มีบทเฉพาะกาลที่จะกำหนดการดำเนินการในระหว่างที่มั่งต่อเนื่องของการบังคับใช้ประมวลกฎหมาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยรายได้เทศบาล

เพื่อให้การจัดตั้ง การบริหารองค์กร อำนาจหน้าที่ และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังกล่าว และหลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) กำหนดรองรับประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายว่าด้วยเทศบาล หรือกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง หรือครบอายุของสภาท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาท้องถิ่น หรือถือว่ามี การยุบสภา

(๔) กำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ งบประมาณ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วแต่กรณี ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา ๕ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดรองรับการกระทำอันเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่กระทำอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระทำการนั้นต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ เพื่อให้การปฏิบัติงาน และการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปโดยต่อเนื่องและเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นนั้น ๆ

(๖) กำหนดให้โอนบรรดาเงินและทรัพย์สินของเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๒ และเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๑ ไปเป็นของ "กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" รวมทั้งกำหนดรองรับหลักเกณฑ์ที่ออกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ให้ใช้บังคับไปพลางก่อนได้

นอกจากนั้น เพื่อให้กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการและให้บริการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว ได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้แทนส่วนราชการ เพื่อดำเนินการบริหารงานและอำนาจการทั่วไป ในกิจการของกองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน ในระหว่างที่ไม่มีกรรมการผู้แทนผู้บริหารท้องถิ่นในคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้กำหนดให้การดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้แทนผู้บริหารท้องถิ่นนั้นให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานและการอำนาจการทั่วไปในกิจการของกองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ให้นำหลักเกณฑ์ที่ออกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) กำหนดให้ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทนไปพลางก่อน และได้กำหนดให้การจัดสรรรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระยะเริ่มแรก ให้จัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้อย่างน้อยไม่ต่ำกว่ารายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ และจะต้องเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบห้า ทั้งนี้ เพื่อให้สัดส่วนรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรนั้นอย่างน้อยต้องเป็นไปตามสัดส่วนที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี เพื่อให้การกำหนดและการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักการในเรื่องรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ ได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อลดนวัตกรรมหลักการดังกล่าว ภายในสองปีนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ และถ้าหน่วยงานใดมิได้มีการดำเนินการดังกล่าว ให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจเสนอกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

(๘) กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการกำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อนในระหว่างที่ดำเนินการให้มีคณะกรรมการดังกล่าว

ในส่วนของการถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการที่ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หากแผนดังกล่าวยังใช้อยู่ในวันก่อนวันที่ประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ก็ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความต่อเนื่อง แต่ให้ดำเนินการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ ใหม่ให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ

(๙) กำหนดให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานรัฐมนตรี

๒.๒ ร่างประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ร่างประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสาระสำคัญเป็นการรวมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้ง การบริหาร อำนาจหน้าที่ รายได้ และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล เข้าไว้ด้วยกัน (ยกเว้นกรุงเทพมหานครและการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น) ในส่วนคั้นนั้นได้ประมวลบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกัน

ร่างประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดโครงสร้างและหมวดหมู่ของประมวล ดังนี้

- ลักษณะ ๑ บททั่วไป
- ลักษณะ ๒ การจัดระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หมวด ๑ การจัดตั้ง การรวม และการเปลี่ยนฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หมวด ๒ การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หมวด ๓ การจัดระเบียบบริหารราชการ
 - หมวด ๔ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หมวด ๕ หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- หมวด ๖ ชักงำญเบียดห้องดิน
- หมวด ๗ การเงิน การคลัง และการงบประมาณ
- หมวด ๘ กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ลักษณะ ๓ รายได้
 - หมวด ๑ โครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หมวด ๒ อำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้
 - หมวด ๓ คณะกรรมการการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หมวด ๔ การจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ลักษณะ ๔ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หมวด ๑ คณะกรรมการ
 - หมวด ๒ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - หมวด ๓ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ลักษณะ ๕ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ลักษณะ ๖ การกำกับดูแล

๒.๒.๑ หลักทั่วไปที่ใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท

(๑) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

หากการจัดทำบริการสาธารณะใดอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะนั้นเป็นเวลาพอสมควร

ในกรณี que เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น หรือจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติก่อนดำเนินการนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และแนะนำ การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สุขต่อประชาชน ในท้องถิ่น ตลอดจนกำกับดูแลให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตาม ประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยการกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น ซึ่งในการนี้กระทรวงมหาดไทย

ต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำกับดูแลที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๕)

ทั้งนี้ ในส่วนสุดท้ายของบททั่วไปได้บัญญัติถึงการจัดการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น (ที่มีใช้ของค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด) อาจกระทำได้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๗) เพื่อเชื่อมโยงไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ

๒.๒.๒ การจัดระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในส่วนนี้จะกำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้ง การบริหารงาน การจัดระเบียบราชการ การบริหารงานบุคคล อำนาจหน้าที่ การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๒.๒.๑ การจัดตั้ง การรวม และการเปลี่ยนฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแตกต่างกันออกไปตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความเจริญของท้องถิ่นที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ คือ

(๑) การจัดตั้งท้องถิ่นขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องเป็นตำบลที่มีพื้นที่อยู่นอกเขตเทศบาลและการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น และมีประชากรในพื้นที่นั้นไม่น้อยกว่าสองพันคนติดต่อกันเป็นเวลาหนึ่งปี และประชาชนในพื้นที่มีเจตนารมณ์ที่จะให้มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล (หมายเหตุ – ปัจจุบันนี้แม้ว่าพื้นที่ทั้งหมดในประเทศไทยเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมดแล้ว การที่กำหนดหลักเกณฑ์นี้ไว้เพื่อให้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมบูรณ์)

การจัดตั้งเทศบาลแบ่งออกเป็น

- เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีความเจริญตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดและประชาชนในพื้นที่มีเจตนารมณ์ที่จะให้มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล
- เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป และมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนพอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลเมือง และประชาชนในพื้นที่มีเจตนารมณ์ที่จะให้มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลเมือง และ
- เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป และมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนพอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลนคร และประชาชนในพื้นที่มีเจตนารมณ์ที่จะให้มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ

เทศบาลนคร ทั้งนี้ การจัดตั้งเทศบาลให้เป็นไปได้ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทยซึ่งจะต้องระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

- การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้กำหนดให้จังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด

(๒) การรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์แก่การจัดระเบียบและบริหารงานพื้นที่ ตลอดจนการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนี้

๑) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีประชากรลดลงจนเหลือไม่ถึงสองพันคนติดต่อกันเป็นเวลาหนึ่งปี ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการประกาศยุบองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเพื่อไปรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ที่มีเขตติดต่อในอำเภอเดียวกัน ภายในสิบห้าวันนับแต่ครบหนึ่งปีดังกล่าว เว้นแต่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีสภาพภูมิศาสตร์ที่ไม่สามารถติดต่อได้โดยสะดวกกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นไม่ต้องดำเนินการยุบรวม โดยการที่จะรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น เทศบาล หรือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นใดนั้น ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกยุบนั้น

๒) กรณีที่แบ่งพื้นที่บางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลไปรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลแห่งอื่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตพื้นที่และโดยความยินยอมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและสภาเทศบาลที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์และความสะดวกของประชาชนในการติดต่อและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่และความเจริญของประชาชนในเขตพื้นที่นั้น หรือการได้รับการจัดบริการสาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลใกล้เคียงที่มีเขตติดต่อกันดังกล่าว โดยให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการแบ่งเขตหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลนั้นใหม่เพื่อนำไปรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่อยู่ใกล้เคียงนั้นได้ อย่างไรก็ดี หากประชาชนในหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่ถูกแบ่งพื้นที่นั้นแสดงเจตนารมณ์ถึงสามในสี่ของประชาชนในหมู่บ้านที่มีสิทธิออกเสียงแสดงเจตนารมณ์ที่จะไปอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลแห่งใหม่ และได้รับความยินยอมแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการยุบได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสภาเทศบาลที่จะถูกแบ่งเขตหมู่บ้านนั้น

การแบ่งเขตหมู่บ้านในกรณีดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อเขตหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ จึงได้กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบรวมซึ่งมีการแบ่งพื้นที่และ

มีการกำหนดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเขตเทศบาลนั้น และให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองท้องถิ่นที่ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นด้วย

สำหรับการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเพิ่มเติมในองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงเขตนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณี จึงให้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๓) การยุบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครใจที่จะรวมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น ได้แก่ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยกัน หรือองค์การบริหารส่วนตำบลรวมกับเทศบาล หรือเทศบาลรวมกับเทศบาลด้วยกัน ให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกรณีที่ยังคงการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีใช้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจรวมพื้นที่ทั้งหมดหรือบางส่วนเข้ากับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นได้

๔) เนื่องจากการรวมหรือการเปลี่ยนฐานะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นข้างต้นกระทบต่อการกระทำขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ จึงบัญญัติในทางกฎหมายรับรองการโอนบรรดากิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกยุบรวมไปเป็นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับรวม และผลหรือการดำเนินการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับรวมในการดำเนินการทางปกครองและคำสั่งต่าง ๆ ตลอดจนสถานะของข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกยุบรวม

(๓) การเปลี่ยนฐานะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ร่างประมวลกฎหมายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเปลี่ยนฐานะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบพัฒนาขึ้นเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบที่สูงขึ้น ได้แก่

- การเปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล และ
- การเปลี่ยนฐานะระหว่างประเภทของเทศบาล

ทั้งนี้ การเปลี่ยนฐานะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ ได้กำหนดเรื่องการโอนบรรดากิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปลี่ยนฐานะไปเป็นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ และผลหรือการดำเนินการของการดำเนินการทางปกครองและคำสั่งต่าง ๆ ตลอดจนสถานะของข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปลี่ยนฐานะเพื่อให้สอดคล้องกันกับการโอน

LIRT

๒๓.๒๓.๒๓ การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๘๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งประกอบด้วยสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงบัญญัติถึงการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น วาระการดำรงตำแหน่ง และหลักการในการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในส่วนของการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ ร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้กำหนดให้การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) สภาท้องถิ่น

๑) องค์ประกอบของสภาท้องถิ่น ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยแบ่งออกเป็น

- สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละหนึ่งคน แต่ไม่น้อยกว่าหกคน ถ้าเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลใดมีหมู่บ้านไม่ถึงหกหมู่บ้าน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ครบหกคน ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด
- สภาเทศบาลแบ่งออกตามประเภทของเทศบาล คือ สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจำนวนไม่เกินสิบสองคน สภาเทศบาลเมืองประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลเมืองจำนวนไม่เกินสิบแปดคน และสภาเทศบาลนครประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลนครจำนวนไม่เกินยี่สิบสี่คน โดยจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลแต่ละประเภทจะเป็นเท่าใดให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และการบริหารงานของเทศบาลประเภทนั้น ๆ โดยให้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งในการกำหนดจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลนี้ให้คำนึงถึงสถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและงบประมาณแผ่นดินด้วย
- สภาเทศบาลแบ่งออกตามประเภทของเทศบาล คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีจำนวนตามเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศครั้งสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง โดยจังหวัดใดมีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีสมาชิกสภา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีสี่สิบสี่คน จังหวัดใดมีราษฎรเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบหกคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบสองคน และจังหวัดใดมีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบแปดคน

๒) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาท้องถิ่น

ได้กำหนดให้สอดคล้องกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและสภาพการณ์ในปัจจุบัน

๓) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นและสถานะของสมาชิกสภาท้องถิ่น

เริ่มต้นตั้งแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และให้อายุของสภาท้องถิ่นมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่างลงนอกจากเหตุครบวาระหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น นอกจากนี้ ได้กำหนดสถานะของสมาชิกสภาท้องถิ่นว่าเป็นผู้แทนของประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ รวมทั้งกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหน้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นก่อนเข้ารับหน้าที่

๔) ห้ามการมีส่วนได้เสีย

สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกระทำ

ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นอาศัยตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม หากการเป็นผู้สัญญานั้นเป็นสัญญาบริการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อบริการแก่ประชาชนเป็นการทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ หรือการเป็นผู้สัญญากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเกิดอยู่ก่อนเข้ารับตำแหน่งหรือสืบเนื่องจากสัญญาที่มีอยู่ก่อนเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว และสัญญานั้นเกี่ยวกับกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำกับประชาชนทั่วไปเป็นปกติและไม่มีลักษณะผูกขาดตัดตอน ถือเป็นข้อยกเว้นที่ไม่เป็นการกระทำที่ผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา

ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกระทำ

๕) กำหนดเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่น

ให้พ้นจากสมาชิกภาพนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่

- กรณีที่ต้องสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะสภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ
- กระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดตั้งแต่วันที่สภาฯมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

แต่การสิ้นสุดสมาชิกภาพไม่ว่าด้วยเหตุใดไม่กระทบถึงการใดที่สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นกระทำไปและเงินหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไปก่อนวันที่ออกจากตำแหน่ง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นประการอื่น

แต่อย่างไรก็ตาม หากการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นเพราะเหตุที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ถ้าการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามนั้นมีอยู่ก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง และผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม เช่นนั้น ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับเงินหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไปก่อนวันที่ออกจากตำแหน่ง

สำหรับการสอบสวนและวินิจฉัยกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลง ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน ในกรณีจำเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจขยายเวลาดำเนินการออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน และหากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยให้มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลปกครองภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยนั้น

๖) การประชุมสภาท้องถิ่นเป็นครั้งแรกและการแก้ไขปัญหาที่เกิดในการประชุมครั้งแรก

กำหนดให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกและดำเนินการให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นเป็นครั้งแรกเพื่อเลือกประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว แต่อย่างไรก็ดี หากพ้นสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ยังไม่อาจประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้ได้สมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวน แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่พึงมีได้ ก็ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกและดำเนินการให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกได้ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สมาชิกถึงจำนวนสี่ในห้าดังกล่าว และในระหว่างนี้ให้ถือว่าสภาท้องถิ่นประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกได้แล้วแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ หรือไม่อาจดำเนินการให้มีการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกได้ ก็ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- ถ้าการไม่อาจดำเนินการประชุมได้ เป็นเพราะสมาชิกทั้งหมดไม่มา หรือไม่เข้าประชุม หรือมาหรือเข้าประชุมแล้วออกจากที่ประชุมก่อนเสร็จสิ้นการประชุม โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งยุบสภาท้องถิ่นนั้น
- ถ้าการไม่อาจดำเนินการประชุมได้ เป็นเพราะสมาชิกบางส่วนไม่มา หรือไม่เข้าประชุม หรือมาหรือเข้าประชุมแล้วออกจากที่ประชุมก่อนเสร็จสิ้นการประชุม โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในกรณีเช่นนี้ ถ้าปรากฏว่าสมาชิกที่เหลืออยู่มีจำนวนถึงสี่ในห้า ให้ผู้กำกับดูแลจัดให้มีการประชุมใหม่ภายในไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่กำหนดให้มีการประชุมครั้งก่อน แต่ถ้าในการประชุมนัดที่สั่งเลื่อนมายังไม่อาจประชุมได้ ก็ให้สั่งให้ยุบสภาท้องถิ่น
- ในกรณีที่สมาชิกมาประชุมแล้วไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ไม่ด้วยเหตุใด ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการประชุมใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันประชุมครั้งก่อน และถ้าในการประชุมนัดที่สั่งเลื่อนมามีกรณีที่ ๑ หรือกรณีที่ ๒ หรือยังไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ ก็ให้สั่งยุบสภาท้องถิ่น
- ในกรณีไม่อาจดำเนินการประชุมได้ด้วยเหตุอื่นใดอันเกิดจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของสมาชิกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งการได้ตามที่เห็นสมควร โดยจะสั่งให้ยุบสภาท้องถิ่นหรือสั่งให้สมาชิกบางคนพ้นจากตำแหน่งก็ได้

๗) การกำหนดสมัยประชุมของสภาท้องถิ่น

ให้ในปีหนึ่งมีสมัยประชุมของสภาท้องถิ่นอย่างน้อยสองสมัย แต่ไม่เกินสี่สมัย สมัยละไม่เกินสามสิบวัน ทั้งนี้ ตามที่สภาท้องถิ่นกำหนด และกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการขยายสมัยประชุมสามัญและการปิดประชุมสมัยสามัญ รวมทั้งได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นขอให้เปิดประชุมสมัยวิสามัญได้ โดยสมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันประชุมครั้งแรกของสมัยประชุมวิสามัญนั้น

นอกจากนั้น ได้กำหนดเกี่ยวกับองค์ประชุม การประชุม การลงมติ การตั้งกระทู้ การยื่นญัตติขอลงมติปราย การตั้งคณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการวิสามัญของสภาท้องถิ่น และการออกข้อบังคับการประชุมของสภาท้องถิ่น

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่น

กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผู้บริหารท้องถิ่นคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยให้ดำรงตำแหน่งนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง และมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และได้กำหนดกรณีต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่นไว้สรุปได้ดังนี้

๑) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นตามประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งด้วย

- มีวุฒิการศึกษาหรือประสบการณ์ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา กรณีเทศบาล ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา และกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
- ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะกระทำการฝ่าฝืนเกี่ยวกับการเงิน ผู้มีส่วนได้เสียกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจนถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ถึงห้าปี
- ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการ

รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

๒) การแต่งตั้งรองผู้บริหารท้องถิ่น

กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งรองผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ให้แต่งตั้งได้หนึ่งคน เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งได้หนึ่งคน เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสองคน และเทศบาลนคร ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน นอกจากนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นยังสามารถแต่งตั้งเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นได้หนึ่งคนและแต่งตั้งเลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่นได้ และในกรณีที่มีเหตุอันสมควรและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ผู้บริหารท้องถิ่นจะแต่งตั้งที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นสักหนึ่งคนก็ได้

๓) การมีส่วนได้เสีย

บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ยังคงมีผลบังคับใช้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกระทำ ทั้งเพื่อมิให้เกิดกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นอาศัยตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ดี หากการเป็นคู่สัญญานั้นเป็นสัญญารับบริการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อบริการแก่ประชาชนเป็นการทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ หรือการเป็นคู่สัญญากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเกิดอยู่ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งหรือสืบเนื่องจากสัญญาที่มีอยู่ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าว และสัญญานั้นเกี่ยวกับกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำกับประชาชนทั่วไปเป็นปกติและไม่มีลักษณะผูกขาดตัดตอน ถือเป็นข้อยกเว้นที่ไม่เป็นการกระทำที่มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ บัญญัติไว้เช่นเดียวกับกรณีของสมาชิกสภาท้องถิ่น

๔) การปฏิญาณตนและการแถลงนโยบาย

กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นจะเข้าบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิญาณตนต่อพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ โดยมิผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานในพิธี และเมื่อเข้ารับหน้าที่แล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นต้องแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเข้ารับหน้าที่ และในกรณีที่อยู่

LIRT

ในระหว่างยังไม่มีสภาท้องถิ่นหรือไม่มีการประชุมสภาท้องถิ่นไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นจัดทำค่าแถมลงนโยบายปีตา/ประกาศไว้ ณ ที่ประชุมสภาท้องถิ่นแทนการแถมลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเข้ารับหน้าที่ และเพื่อให้เป็นที่ทราบทั่วไปในท้องถิ่นกำหนดให้ค่าแถมลงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ดังงาประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

๕) หน้าที่อื่น ๆ ของผู้บริหารท้องถิ่น

ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น นโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของท้องถิ่นนั้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด

๖) การพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการรองผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น

ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นว่าจะสิ้นสุดลงในบางเหตุที่กำหนดแล้ว ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาสอบสวนโดยให้หลักเกณฑ์และระยะเวลาทำนองเดียวกับกรณีของสมาชิกสภาท้องถิ่น และในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อบัญญัติท้องถิ่น รวมถึงการสั่งอนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่อื่นเท่าที่จำเป็นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น แต่การดำเนินการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนหรือมีผลผูกพันงบประมาณ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๒.๒.๒.๓ การจัดระเบียบบริหารราชการ

ตามที่ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น นโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดระเบียบบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในงานราชการประจำได้กำหนดไว้ดังนี้

(๑) ให้มีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรองจากผู้บริหารท้องถิ่น โดยรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย

ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น และนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย

(๒) อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย และในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้บริหารท้องถิ่นตามลำดับที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ ให้ถือตามลำดับก่อนหลังหรือลำดับที่ในการประกาศแต่งตั้ง ในการนี้ กรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งใด แต่งตั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนทำหน้าที่ กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่นในระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

(๓) สำหรับการบริหารราชการเพื่อให้เป็นไปโดยรวดเร็วและคล่องตัว ได้กำหนดให้อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้บริหารท้องถิ่น จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้ เป็นอย่างอื่น ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือ ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ แต่ถ้ามอบให้ ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ

นอกจากนั้น ได้กำหนดให้การสั่งราชการโดยปกติให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้น จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ผู้รับคำสั่งนั้นบันทึกคำสั่งด้วยวาจาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเมื่อได้ปฏิบัติราชการตามคำสั่งดังกล่าวแล้วให้บันทึกรายงานให้ผู้สั่งราชการทราบทันที โดยให้อ้างอิงคำสั่งด้วยวาจาไว้ด้วย

๒.๒.๒.๔ การบริหารงานบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดให้การบริหารงานบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

๒.๒.๒.๕ หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและการจัดทำบริการสาธารณะ

ในส่วนนี้จะได้กำหนดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท โดยการกำหนดอำนาจหน้าที่จะดำเนินถึงรูปแบบ ศักยภาพ ความสามารถ และรายได้ของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และยังได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่หรือการจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

LIRT

(๑) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล รวมถึงเทศบาลแต่ละรูปแบบแตกต่างกันเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพ ความสามารถ และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท ซึ่งการกำหนดอำนาจหน้าที่ดังกล่าวจะมีทั้งการจัดทำบริการสาธารณะพื้นฐานซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องจัดทำ และการจัดทำบริการสาธารณะอื่นที่นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่พื้นฐานที่อาจจัดทำได้หากมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้เพียงพอ นอกจากนี้ ในระหว่างเทศบาลแต่ละประเภท ถ้าเทศบาลแห่งใดได้จัดทำบริการสาธารณะพื้นฐานครบถ้วนแล้ว และยังมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเพียงพอ และสภาพท้องถิ่นมีมติด้วยคะแนนเสียงสองในสาม เทศบาลแห่งนั้นก็มียอำนาจหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะเหมือนกับเทศบาลประเภทที่สูงกว่าได้

สำหรับการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แม้ว่าตามกฎหมายจะกำหนดให้เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด ก็ตาม แต่ในข้อเท็จจริงพื้นที่เหล่านั้นอยู่ในเขตเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงไม่มีเขตพื้นที่สำหรับการจัดทำบริการสาธารณะพื้นฐานเหมือนอย่างเช่นองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล ดังนั้น การกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงมีลักษณะเป็นการดำเนินกิจการในเชิงนโยบายซึ่งมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก โดยกำหนดให้มีหน้าที่ในการช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตจังหวัด ตลอดจนส่วนราชการ วิทยาลัยสาขากิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เข้ามาดำเนินกิจการในเขตจังหวัดนั้น ซึ่งในการนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นขอให้จัดทำหรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสมควรร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำเพื่อประโยชน์แห่งประสิทธิภาพหรือประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน อีกด้วย

(๒) การจัดทำบริการสาธารณะ

กำหนดให้ในหลักการการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำบริการสาธารณะภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เว้นแต่เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ และการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทต้องเหมาะสมกับความสามารถในการบริหารจัดการและสถานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องไม่ประกอบกิจการใดอันมิได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ รวมทั้งการประกอบกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องไม่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค

นอกจากนั้น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการนอกเขตตนเองได้เมื่อการนั้นจำเป็นต้องทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่ หรือเป็นประโยชน์ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือเป็นการดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และการดำเนินการนอกเขตจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่จะดำเนินการและสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการ หรืออาจมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการแทนได้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า หรือความสะดวกรวดเร็วประชาชนในการรับบริการ แต่สำหรับการจัดทำบริการสาธารณะบางประเภท ได้แก่ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล การให้บริการการขนส่ง และบริการสาธารณะอื่นที่ใช้เงินลงทุนสูงหรืออาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนไม่เพียงพอที่จะดำเนินการได้โดยลำพัง หรือไม่อาจกระทำได้โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือคุ้มค่าในการลงทุน หรือเมื่อร่วมกันจัดทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นแล้วจะเป็นการอำนวยความสะดวกได้ดียิ่งขึ้น ก็ให้ดำเนินการร่วมกันจัดทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือจะขอให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดจัดทำก็ได้

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและลดภาระทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดหรือเข้าร่วมกับบุคคลใดกระทำการที่เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในกรณีเช่นนั้นผู้กระทำการมีสิทธิเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้นแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอัตราที่ได้ทำความตกลงไว้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในหลักบัญญัติท้องถิ่น

๒.๒.๒.๖ ข้อบัญญัติท้องถิ่น

กำหนดกรณีที่ยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย คือ

- (๑) เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๒) เมื่อประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือให้ค่านาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

(๓) การดำเนินการพาณิชย์

ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นจะเสนอกได้ก็แต่โดยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น สำหรับกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นจะเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการเงิน จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น และสำหรับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น

ที่ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ ถ้าเรื่องนั้นชอบด้วยกฎหมายและอยู่ในหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และไม่เกี่ยวกับการเงินหรือในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเงินแต่มีคำร้องขอของผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเรื่องนั้นในระเบียบวาระเพื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาต่อไป

นอกจากนั้น ได้กำหนดเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น การพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นของสภาท้องถิ่น และการมีผลใช้บังคับแก่ในข้อบัญญัติท้องถิ่น รวมทั้งได้กำหนดให้ในกรณีที่สภาท้องถิ่นไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งมาจากบุคคลที่สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาหาข้อยุติ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วให้เสนอต่อสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สามต่อไปโดยให้ถือว่าสภาท้องถิ่นได้รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นแล้ว โดยสภาท้องถิ่นต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นจากคณะกรรมการ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาให้ถือว่าสภาท้องถิ่นได้ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น เว้นแต่สภาท้องถิ่นมีมติไม่เห็นชอบร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นให้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นตกไป และให้สภาท้องถิ่นเป็นอันสิ้นสุดลงโดยให้ถือว่าเป็นการยุบสภา และหากเป็นกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบหรือถือว่าให้ความเห็นชอบแล้วนั้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งยุบสภา ในการนี้ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งในวันประกาศยุบสภาและให้ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นตกไป

๒.๒.๒.๗ การเงิน การคลัง และการงบประมาณ

ในส่วนนี้จะกำหนดเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย และการคลังและการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) รายรับ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายรับจากรายได้ ตามบทบัญญัติในเรื่องรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงินกู้ ทั้งนี้ การกู้เงินไม่ว่าจะกระทำโดยวิธีออกพันธบัตรหรือโดยวิธีอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังร่วมกันกำหนด และถ้าเป็นการกู้เงินจากนอกประเทศหรือกู้เป็นเงินตราต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนด้วย และเมื่อมีการกู้เงินแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นที่จะต้องรายงานจำนวนเงินที่ค้างชำระและภาระที่จะต้องจ่ายเงินต้นพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้สภาท้องถิ่นทราบในกรณีเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีทุกปี พร้อมทั้งตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระหนี้พร้อมด้วยดอกเบี้ยตามภาระที่มีอยู่

(๒) รายจ่าย กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้
 ๑) เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทน และค่าเบี้ยประชุม ๒) ค่าจ้าง ๓) ค่าใช้สอย
 ๔) ค่าสาธารณูปโภค ๕) ค่าวัสดุ ๖) ค่าครุภัณฑ์ ๗) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ๘) เงินอุดหนุน ๙)
 ค่าชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้ ๑๐) รายจ่ายตามข้อผูกพัน และ ๑๑) รายจ่ายอื่นตามที่
 กฎหมายกำหนด ในการนี้ การจ่ายเงินอุดหนุนจะจ่ายจากเงินกู้มิได้ และให้จ่ายได้เฉพาะที่กำหนด
 ไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและเพื่อกิจการอันอยู่ในอำนาจ
 หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

(๓) การคลังและการบริหารงบประมาณ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 มีระบบการคลังและการบริหารงบประมาณที่เป็นมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน อันจะเป็น
 ประโยชน์ต่อการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ
 การคลังและการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

(ก) การคลัง

(๑) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีบัญชีเงินรายรับทั่วไป
 และบัญชีเงินสะสม โดยเงินที่ต้องนำส่งเข้าบัญชีเงินรายรับทั่วไปจะเป็นบรรดาเงินทั้งปวงที่องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไว้เป็นรายรับ ส่วนเงินที่ต้องนำส่งเข้าบัญชีเงินสะสมจะเป็นเงินที่
 เกิดจากกรณีที่มีเงินรายรับที่สูงกว่ารายจ่ายและได้หักเงินที่จะต้องจ่ายตามข้อผูกพันและยังมิได้
 จ่ายเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดส่งเข้ากองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วน
 ท้องถิ่น และเงินอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้แล้ว เหลืออยู่
 เท่าใดให้นำส่งเข้าบัญชีเงินสะสม ทั้งนี้ ให้คิดคำนวณเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

(๒) กำหนดให้โดยปกติการส่งจ่ายเงินจากบัญชีรายรับทั่วไป ให้กระทำได้
 แต่เฉพาะที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น
 งบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินงบประมาณบางประเภทที่ได้กำหนด
 ไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่าย
 ประจำปีเพิ่มเติมปีก่อนแล้ว ก็ไม่ต้องกำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวอีก

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้จ่ายเงินจากบัญชีเงินสะสม โดย
 เงินจากบัญชีเงินสะสมจะนำไปใช้จ่ายเพื่อการใดมิได้ เว้นแต่เงินสะสมในส่วนที่เกินร้อยละยี่สิบห้า
 ของค่าใช้จ่ายประจำของปีงบประมาณก่อน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจนำไปใช้ตาม
 ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปี
 เพิ่มเติมได้ หรือนำไปใช้ตามความจำเป็นเพื่อการบรรเทาสาธารณภัยหรือช่วยเหลือประชาชนที่
 ประสบสาธารณภัยอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับดูแลองค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว สำหรับเงินสะสมที่มีไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าจะจ่ายได้เมื่อได้รับ
 ความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นเฉพาะเพื่อการบรรเทาสาธารณภัยหรือช่วยเหลือประชาชนที่ประสบ

สาธารณภัย หรือการอื่นที่จำเป็นเร่งด่วนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และเมื่อได้มีการสั่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินสะสมโดยไม่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ให้ตั้งงบประมาณรายจ่าย หดให้เงินสะสมดังกล่าวตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(๔) กำหนดให้มีการลงรับบรรดาเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินที่มีผู้บริจาค หรืออุทิศให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกระทำการอย่างใดเป็นการเฉพาะเจาะจง และเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหารายได้ขึ้นเป็นครั้งคราวภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ เพื่อใช้จ่ายในกิจการใดเป็นการเฉพาะไว้ในบัญชีรายรับทั่วไปก่อนนำไปใช้จ่าย ทั้งนี้ โดยการนำไปใช้จ่ายนั้นไม่ต้องออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น และเมื่อได้ ใช้จ่ายแล้ว หากมีเงินเหลืออยู่ให้นำส่งเข้าบัญชีเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้นำส่งคืนคลัง

(ข) การบริหารงบประมาณ

(๑) การสั่งจ่ายเงินจากบัญชีรายรับทั่วไป ให้กระทำได้แต่เฉพาะที่ กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณ รายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมเว้นแต่เป็นการจ่ายเงินในกรณีดังต่อไปนี้

- เงินงบประมาณรายจ่ายค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ที่ได้ตั้งไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมของ ปีก่อน แต่ยังมีได้ก่อนนี้ผูกพันในปีงบประมาณนั้น และได้รับ อนุมัติจากสภาท้องถิ่นให้กันเงินไว้ แต่สภาท้องถิ่นจะอนุมัติให้ กันเงินไว้เกินสองปีงบประมาณมิได้
- งบประมาณรายจ่ายที่ได้ก่อนนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ และได้รับอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่นให้กันเงินไปจ่ายใน ปีงบประมาณถัดไป

(๒) กำหนดให้งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการใด จะโอนไป เพื่อใช้จ่ายสำหรับการอื่นไม่ได้ เว้นแต่เป็นการโอนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนด แต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะโอนไม่ได้

- การโอนงบประมาณประเภทอื่นใดมาเป็นงบประมาณประเภท เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือค่าจ้าง
- การโอนงบประมาณประเภทค่าสาธารณูปโภคไปใช้ในประเภท อื่นใด เว้นแต่จะไม่มีหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระ

- การโอนงบประมาณประเภทค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เว้นแต่จะหมดความจำเป็นหรือมีเงินเหลือจ่ายและสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว
- การโอนงบประมาณประเภทอื่นมาเป็นงบประมาณประเภทค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เว้นแต่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบแล้ว
- การโอนรายจ่ายค่าชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้
- การโอนรายจ่ายตามข้อผูกพัน เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามข้อผูกพันครบถ้วนแล้ว
- รายจ่ายในรายการที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมระบุไว้ชัดเจนว่าห้ามโอน

๒.๒.๒.๘ กองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในส่วนนี้กำหนดให้มีกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเพื่อกสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) กำหนดให้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสนับสนุนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ยกเว้นกรุงเทพมหานคร โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดส่งเงินเข้าสมทบกองทุนดังกล่าวมีสิทธิกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายเฉพาะเพื่อดำเนินกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้

(๒) ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งคัดเลือกกันเองประเภทละหนึ่งคน เป็นกรรมการ และมีข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบการคลังท้องถิ่นที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานและคำแนะนำทั่วไปในกิจการของกองทุน ควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และให้มีอำนาจหน้าที่วางระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินกองทุน กำหนดหลักเกณฑ์การดูแลรับผิดชอบและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุน อัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมเงินและอนุมัติการกู้ยืมเงิน ผลตอบแทนที่จะต้อง

จ่ายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนวณจากเงินที่จัดส่งเข้ากองทุน และวางระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีและบุคคลของกองทุน

๒.๒.๓ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้มีการตรากฎหมายว่าด้วยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด และการจัดสรรทรัพยากรในภาครัฐ รวมทั้งมีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงระดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น สถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ ในส่วนนี้จึงกำหนดเกี่ยวกับรายได้และการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักการในมาตรา ๒๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

(๑) โครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้บังคับกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วยังใช้บังคับรวมถึงเมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ซึ่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวประกอบด้วย

๑) รายได้ประเภทภาษีอากร ได้แก่ ภาษีท้องถิ่น ภาษีที่ใช้ฐานร่วมกัน ภาษีที่รัฐจัดสรร และภาษีอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

๒) รายได้ประเภทที่ไม่ใช่ภาษีอากร ได้แก่ รายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต เบี้ยปรับ และค่าปรับ รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายได้จากพาณิชย์ หรือวิสาหกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ค่าตอบแทนหรือค่าบริการ เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้ เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ และรายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) อำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้

๑) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บรายได้ประเภทภาษีอากรที่เป็นภาษีท้องถิ่นและรายได้ที่มีให้ภาษีอากร เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดเก็บภาษีท้องถิ่นดังกล่าว ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นยังคงมีหน้าที่จัดเก็บภาษีท้องถิ่นนั้นต่อไป โดยให้ส่งมอบภาษีท้องถิ่นที่จัดเก็บได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจจัดเก็บภาษีท้องถิ่นประเภทนั้น ๆ

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น สำหรับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นตามอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น และส่งมอบค่าธรรมเนียมที่เก็บเพิ่มขึ้นดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีอำนาจและหน้าที่หลักในการจัดทำ “แผนพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เพื่อมุ่งพัฒนาภาษีท้องถิ่น และรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอกับการบริหารตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) แผนพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ ต้องมีลักษณะเป็นการพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอกับการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ โดยคำนึงถึงศักยภาพและความยั่งยืนทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของรัฐบาล และจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า และอย่างน้อยต้องระบุถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับมาตรการเกี่ยวกับการกำหนดรายได้เพิ่มเติมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท มาตรการในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นและรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและการเพิ่มประเภทของภาษีท้องถิ่นและรายได้อื่นให้มากขึ้น และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดสรรรายได้และเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้สำหรับแต่ละปี เป็นต้น

(๔) การจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรรายได้ประเภทภาษี ดังนี้ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต ภาษีที่รัฐต้องจัดสรรให้ (ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าภาคหลวงแร่ และภาษีอื่น ๆ ที่กำหนด) และเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒.๔ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่าง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ รวมทั้งกำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผล โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากัน เป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว จึงได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) ขอบเขตการใช้บังคับ

เนื่องด้วยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นการกระจายอำนาจหรือถ่ายโอนภารกิจในการบริการสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว และคล่องตัวยิ่งขึ้น ดังนั้น ขอบเขตการใช้บังคับในเรื่องนี้จึงใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ทั้งเมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่จะจัดตั้งขึ้นต่อไป

(๒) คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ก.ด.” โดยมีอำนาจหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการกระจายอำนาจในภารกิจจากราชการส่วนกลางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น

(๓) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจหน้าที่หลักเป็นสำนักงานเลขานุการของ ก.ก.ด. และรับผิดชอบในงานธุรการและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ก.ก.ด. และตามที่ ก.ก.ด. มอบหมาย ทั้งนี้ โดยมีเลขาธิการ ก.ก.ด. เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ก.ก.ด. และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง

(๔) การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑) กำหนดให้การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกระทำได้ ๓ ลักษณะ ได้แก่ การขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ หรือการถ่ายโอนภารกิจในการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดทำภารกิจนั้น

๒) กำหนดให้การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจฯ โดยที่แผนการกระจายอำนาจฯ นั้น เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก

คณะรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะตั้งกฎปฏิบัติตาม ในกรณีนี้ ให้ ก.ก.ธ. ทบทวนแผนการกระจายอำนาจฯ ทุกห้าปี ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ ให้ ก.ก.ธ. ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำมาประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนตามควรแก่กรณี

สำหรับสาระสำคัญที่ต้องมีอยู่ในแผนการกระจายอำนาจฯ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ได้แก่ สาระสำคัญในการดำเนินการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจฯ แนวทางการถ่ายโอนงบประมาณ บุคลากร และทรัพย์สิน ภาระหน้าที่ และขั้นตอนที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการ รวมทั้งการให้การสนับสนุนในด้านมาตรฐาน การพัฒนา ส่งเสริมช่วยเหลือให้การแนะนำ และการกำกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นหรือภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน และแผนพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๓) กำหนดให้เมื่อมีแผนการกระจายอำนาจฯ แล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจฯ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผู้ที่ต้องดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจฯ โดยตรงสามารถกำหนดขอบเขต โครงการ หรือแผนงาน เพื่อให้มีการดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจฯ เพราะหากหน่วยงานของรัฐนั้นไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจฯ ก.ก.ธ. ก็มีอำนาจที่จะรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อดำเนินการต่อไปได้ นอกจากนี้ ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามคำสั่งของ ก.ก.ธ. ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจฯ หรือแผนปฏิบัติการด้วย

๔) การถ่ายโอนภารกิจในเรื่องใดที่ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนการกระจายอำนาจฯ ในระหว่างที่ยังแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนั้นไม่แล้วเสร็จ และผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้นเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายมีอำนาจมอบอำนาจในการให้ความเห็นชอบ อนุมัติ หรืออนุญาตในเรื่องนั้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการแทนได้ และมีอำนาจแต่งตั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นและข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดำเนินการจัดทำภารกิจในเรื่องนั้นได้

๑๖.๒.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐสามารถที่จะเข้าไปจัดทำบริการสาธารณะในเรื่องเดียวกัน กับที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำได้ แต่หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวควมจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้นรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหามาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และติดตามดูแลให้การจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปตามมาตรฐานที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนดตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้น

๒.๒.๖ การกำกับดูแล

(๑) กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หึ่งเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของทางราชการ ในการนี้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ชี้แจง แนะนำ ตักเตือน และตรวจสอบกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมาตรวจสอบ ตลอดจนเรียกบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงได้ และหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนของผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไว้ก่อนได้

(๒) ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจสั่งเพิกถอนมติของสภาท้องถิ่นซึ่งไม่ใช่ข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ในกรณีที่ปรากฏว่ามตินั้นฝ่าฝืนต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ หรือเป็นมติที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำสั่งเพิกถอนมติ ต้องแสดงผลของการเพิกถอนมตินั้น และต้องกระทำภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมตินั้น

(๓) กรณีสภาท้องถิ่นดำเนินการหรือไม่ดำเนินการใดอันเป็นการไม่ชอบด้วยหน้าที่ หรือขัดต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ จนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประชาชน หรือราชการ หรือประเทศเป็นส่วนรวม ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่ามีเหตุดังกล่าว ให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจยุบสภาท้องถิ่นนั้นได้

(๕) กรณีกล่าวหาว่าผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ หรือกระทำการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจสอบสวนบุคคลดังกล่าว แล้วแต่กรณีได้ และเมื่อปรากฏผลจากการสอบสวนว่าบุคคลดังกล่าวกระทำหรือไม่กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้มีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งได้ ในกรณีนี้ ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย